

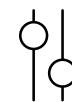
ČERNÁ KNIHA NELEGÁLNÍHO HAZARDU

INSTITUT
PRO REGULACI
HAZARDNÍCH HER

ČERNÁ KNIHA NELEGÁLNÍHO HAZARDU

PETR KOZÁK
MICHAL RAZÍM
VÁCLAV ULRICH
JAN ŘEHOLA

INSTITUT
PRO REGULACI
HAZARDNÍCH HER

2023

Poděkování:

*Jaroslavu Sitovi a Lukáši Horákovi z GTO Solutions s.r.o.,
a Marku Hermanovi a Lindě Knoppkové z Asociace provozovatelů
kurzových sázek.*

OBSAH

Úvod	6
Nelegální hazard v ČR	9
Co dnes můžeme považovat za nelegální hazard?	9
Rizika nelegálního hazardu – proč je vlastně nebezpečný a komu nejvíce škodí?	11
Negativní dopady nelegálního hazardu na legální trh a státní rozpočet	12
Kde se vzal, tu se vzal – příčiny vzniku nelegálního hazardu	13
A kde na něj nejčastěji narazíme? - Formy nelegální propagace	14
Typické ukázky nelegální propagace	16
Odhad velikosti černého trhu – máme malý, nebo velký problém a jsme schopni to vůbec zjistit?	31
Kamenné černé herny	31
Nelegální online hazardní hry	33
A jaký může být tedy celkový objem nelegálního hazardu v ČR?	36
A o kolik peněz tedy stát přichází?	38
Boj proti nelegálnímu hazardu	41
Priorita vlády ČR – programové prohlášení	41
Dosavadní postupy a výsledky spolupráce IPRH a jeho členů	41
Boj proti nelegálnímu hazardu v land-based	42
Boj proti nelegálnímu online hazardu – konkrétní aktivity	44
Jde to, ale...Problémy a nedostatky v dosavadních postupech proti nelegálnímu hazardu	47
Budoucnost boje proti nelegálnímu hazardu	51
Budoucnost potírání kamenných černých heren	51
Od cílení k dostupnosti aneb vidina světlých zítřků?	52
Dalo by se ještě něco zlepšit?	55
Blokace aplikací a reklamních webů	59
Spolupráce se společnostmi Google a Seznam	59
Na hraně, víte, co vaše děti hrají?	60
Résumé	64

Autoři:

Mgr. Petr Kozák, MBA

Bc. Michal Razím

Mgr. Václav Ulrich, Ph.D.

Mgr. Jan Řehola, Ph.D.

©Institut pro regulaci hazardních her, z.s.
2023

Ilustrace: ©Milan Kounovský

ISBN: 978-80-11-02687-5

ÚVOD

Českem obchází strašidlo, strašidlo nelegálního hazardu.

Pryč jsou doby, kdy Česká republika byla hanlivě, byť asi po právu, označována jako kasino Evropy, města a obce se hemžily hernami a výherní automaty byly běžným itinerářem každé hospody, každého non-stop baru...

S přijetím nového zákona o hazardních hrách v roce 2016 došlo k zásadnímu zlomu a česká hazardní mapa se začala výrazně překreslovat. Zákaz hracích automatů mimo specializované herní prostory, přísná omezení a regulace a v neposlední řadě zákazové vyhlášky na úrovni obcí, to vše mělo za následek naprosto bezprecedentní úbytek kamenných heren a kasin. V porovnání s dobou před deseti lety jich na území České republiky zbyla pouhá desetina.

Zároveň prudký rozvoj digitalizace přinesl fenomén online hazardních her a otevřel Českou republiku těmto hrám ze zahraničí.

Oba tyto faktory mají, mimo jiné, podstatný vliv na bezprecedentní vzestup nelegálního hazardu v naší zemi. Úbytek legálních heren a kasin, přísná omezení v nich a plošné zákazy v mnoha obcích, podněcují vznik černých heren a ženou tím do nich i potenciální hráče. Rozvoj internetu a jeho čím dál větší dostupnost zase poskytuje široký a obtížně kontrolovatelný prostor pro aktivity nelegálních, zejména zahraničních online kasin, která využívají nejrůznější vymoženosti internetového prostředí, aby se dostala k českým hráčům.

Nelegální hazard je jedním z nejpálčivějších problémů dneška. V prostředí černých heren a nelegálních internetových stránek neplatí žádná pravidla. Nikdo neověřuje věk sázejících, rejstřík vyloučených osob zde neplatí. Stát, a v posledních letech i provozovatelé, se snaží o včasnou identifikaci a pomoc při prvních příznacích problémového hraní. Nelegální provozovatelé se přitom usmívají. Vědí, že každá taková snaha jen vhání další hráče do jejich náruče. „Pojďte k nám, u nás vás nikdo kontrolovat nebude“, říkají si za černými závěsy svého podniku.

Cílem této publikace je ukázat, jak velkým problémem nelegální hazard v současnosti je, jaké na sebe bere podoby a jaké jsou jeho příčiny a rizika. Publikace dále popisuje, jaké benefity mohou plynout státu a celému českému trhu s hazardními hrami z jeho efektivnějšího potírání. Poukázáním na aktuální problémy boje proti nelegálnímu hazardu a naznačením možných do budoucna využitelných nástrojů, postupů i nutných legislativních změn bychom chtěli přispět i touto cestou osvěty k jeho odhalení a eliminaci. Aby strašidlo přestalo dále růst a sílit. Protože za pár let může být pozdě.

Mgr. Jan Řehola, Ph.D.

- Legální provozovatelé musí dodržovat stále přísnější opatření, nelegální se jen smějí
- Nelegální provozovatelé **neplatí daně** a nabídkou neomezeného hraní **ohrožují děti, mladistvé, patologické hráče a osoby zapsané v RVO**
- Zakládají své **společnosti v daňových rájích**, kde jsou pro české úřady prakticky nedosažitelní
- Řízení o blokaci nelegálních stránek trvá půl roku, vytvoření mutace zablokovaného webu, tzv. zrcadlové stránky, trvá několik minut
- **Je potřeba soustředit síly Ministerstva financí a Celní správy na potírání nelegálního hazardu**
- Podle posledních analýz tvoří vizibilita nelegálního trhu ve vyhledávači Google téměř **50 %**
- Velikost nelegálního trhu je odhadována na **20 % až 30 %**
- **Počet nelegálních subjektů narůstá, zejména vždy po zvýšení sektorové daně**

NELEGÁLNÍ HAZARD V ČR

Co dnes můžeme považovat za nelegální hazard?

Nejprve se pojďme podívat na to, co je vlastně u nás v současnosti považováno za hazardní hru. Hazardní hrou se podle zákona o hazardních hrách¹ rozumí hra, sázka nebo los, do nichž sázející vloží sázku, jejíž návratnost se nezaručuje, a v nichž o výhře nebo prohře rozhoduje zcela nebo zčásti náhoda nebo neznámá okolnost. **Jednoduše řečeno, pokaždé když vložíte peníze v naději na výhru, přičemž o tom, jestli vám výhra náleží nebo ne, rozhodne náhoda, hraje hazardní hru.** Sázky mezi přáteli se za hazardní hru nepovažují, protože nejsou právně vymahatelné. Nejrozšířenějšími druhy hazardních her u nás jsou loterie (sportka, stírací losy), kursové sázky (sázky na sportovní zápasy), technické hry (automaty) a živé hry (ruleta, karetní hry).

Zákon o hazardních hrách se vztahuje na hazardní hry provozované pouze na území České republiky. Pokud se budeme bavit o internetových hazardních hrách, pak je dobré hned v úvodu zmínit, že hazardní hry provozované prostřednictvím internetu spadají do působnosti tuzemských úřadů, jen pokud jsou z části nebo zcela zaměřené na osoby, které zde mají bydliště.

A co je zásadní pro odlišení legálních her? Hazardní hry je v naší zemi možno provozovat pouze na základě příslušného platného povolení, které vydává Ministerstvo financí.

Za nelegální hazardní hru je pak v českém prostředí obecně považována každá hazardní hra, ke které nebylo uděleno povolení nebo která nebyla řádně ohlášena podle zákona o hazardních hrách.

Které hazardní hry byly povoleny pro území ČR lze snadno vysledovat ze **Seznamu legálních provozovatelů hazardních her**, který vede Ministerstvo financí. Jde o tzv.

¹ Zákon č. 186/2016 Sb. o hazardních hrách

whitelist.² Každý mimo tento seznam, kdo provozuje hazardní hry na území České republiky, se považuje za nelegálního provozovatele. A to platí v land-based prostředí i online. Vypadá to tedy v podstatě zcela jednoduše.

Jenže v online prostředí automaticky ne každá hazardní hra u nás dostupná může být považována za nelegální ve smyslu zákona a být tedy předmětem šetření příslušných úřadů. Jak jsme uvedli výše, online kasina musí k tomu ještě naplňovat **kritéria cílení**. Mezi kritéria cílení aplikovaná českými úřady patří např. internetové stránky v češtině, možnost vkladu v českých korunách nebo využívání známých českých osobností a sportovců v marketingu.

Až při naplnění výše uvedených kritérií může být zahájeno řízení, které může vést až k zápisu na **Seznam nepovolených internetových her, tzv. blacklist**, který rovněž vede Ministerstvo financí.³

V land-based oblastech (prostředí kamenných provozoven) je situace zdánlivě přehlednější. Ministerstvo financí vede rovněž informativní přehled všech hazardních her povolených dle zákona o hazardních hrách obecními či městskými úřady. Veškeré hazardní hry provozované mimo tento přehled je pak nutno považovat za nelegální. Odhalování těchto heren má na starost Celní správa, která se i zde potýká s celou řadou problémů, na které se blíže zaměříme na následujících stránkách.

V důsledku striktní regulace hazardních her na celostátní i obecní úrovni došlo k rapidnímu poklesu počtu legálních heren/kasin a hracích automatů. V současnosti se ČR s počtem 3,4 herního automatu na 1 000 obyvatel pohybuje na úrovni Německa nebo Velké Británie.

Omezování legální nabídky je však bohužel také živnou půdou pro nelegální hazard. Prohibice není samospásné řešení. **Zákaz hazardu neznamena žádný hazard, ale nelegální hazard.**

² <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/hazardni-hry/prehledy-a-statistiky/prehledy-legalnich-provozovatelu-whitelii/2022>

³ <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/hazardni-hry/seznam-nepovolenych-internetovych-her/2022/zverejnovane-udaje-ze-seznamu-nepovoleny-49012>

Pokud jde o kamenné nelegální herny, v land-based prostředí bylo od roku 2017 Celní správou **odhaleno na 1155 nelegálních heren, přičemž legálních provozoven stát eviduje 902.**

V online prostředí se nelegální hazard soustředí v oblasti online technických her. **Velikost černého trhu u online technických her je dle posledních průzkumů 30 %.**⁴

Pokud jde o viditelnost černého trhu na internetu, jak bylo ověřeno v rámci běžného internetového vyhledávání, nelegální služby tvoří cca 50 %. Tedy polovina služeb zobrazených v první top desítce zobrazených na internetu po zadání klíčových slov je nelegálních. Zásadní podíl na tom má reklama a propagace nelegálních internetových online kasin.

O obou oblastech a výskytu a formách nelegálního hazardu v nich, stejně jako o způsobech jeho odhalování, bude podrobněji pojednáno na následujících stránkách.

Rizika nelegálního hazardu – proč je vlastně nebezpečný a komu nejvíce škodí?

Legální provozovatelé musí plnit celou řadu zákonných povinností, které se týkají identifikace, registrace a kontroly každého jednotlivého hráče. Musí dodržovat nepřeborné množství poměrně přísně nastavených povinností, ať již z oblasti opatření proti praní špinavých peněz, ochrany hráčů, prevence rizikového chování a nastavování nejrůznějších limitů a omezujících opatření.

Nelegální provozovatelé nemusí dodržovat žádné takové omezení. Nevyžadují ověřování hráčů, platebních prostředků, původu vložených peněz a takto bychom mohli vést velmi dlouhý výčet. Z uvedeného je jasné, že v rámci nelegálního hazardu může velmi snadno docházet k praní špinavých peněz.

Jedním z největších rizik nelegálního hazardu je naprostá absence kontroly nad tím, kdo se hazardní hry na nelegálních stránkách účastní. V naprosté většině případů

⁴ Analýza GTO Solutions s.r.o. mapující nelegální online hazard na základě průzkumu provedeného přímo mezi hráči online hazardních her.

nedochází k ověření identity hráče, a tak je umožněna hra i těm skupinám osob, které by si u legálních provozovatelů nikdy zahrát nemohly. Jedná se zejména o rizikové skupiny, což jsou na prvním místě děti a mladiství. Dále pak osoby zapsané v Rejstříku vyloučených osob. Zde jsou vedeny např. osoby pobírající dávky v hmotné nouzi, osoby čelící exekuci nebo třeba osoby, které se vyloučily samy, z toho důvodu, že měly s hraním problém. Všem těmto osobám poskytuje nelegální hazard snadno dostupnou alternativu ke státem přísně regulovanému trhu s hazardními hrami.

Dalším negativním dopadem nelegálního hazardu, a to zejména z pohledu státu a obcí, je skutečnost, že **nelegální provozovatelé neodvádí žádné daně a poplatky do státního rozpočtu ani do místních rozpočtů**. Nelegální hazard naopak zvyšuje výdaje státu na jeho potírání a řešení následků spojených s patologickým hráčstvím.

V neposlední řadě nelegální hazard, díky všem výše popsaným konkurenčním výhodám, likviduje legální trh.

Negativní dopady nelegálního hazardu na legální trh a státní rozpočet

V důsledku bujení nelegálního hazardu přicházejí jen legální provozovatelé online hazardních her až o 30 % zákazníků.

Nelegální herny a online kasina vlastněné offshore firmami, převážně tedy firmami usídlenými v daňových rájích, přirozeně neplatí v ČR daně a neodvádí, na rozdíl od legálních provozovatelů, poplatky do místních rozpočtů ani do státního rozpočtu.

Jak obtížné je odhadnout velikost nelegálního trhu s hazardními hrami, tak úměrně k tomu je obtížné odhadnout, o kolik stát ročně nelegální provozovatelé připraví. Pakliže velikost nelegálního hazardu dosahuje v průměru 20 % toho legálního, tak podle dostupných dat víme, že **veřejné rozpočty přicházejí až o 2,4 miliardy Kč ročně**. Zefektivněním potírání nelegálního trhu s hazardními hrami a jeho omezením alespoň o 30 % by vzrostlo roční inkaso daně z hazardních her o 0,72 miliardy Kč.⁵

⁵ Viz Návrh Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2022-2025, sekretariát RVKPP, říjen 2022.

Stejně jako tomu je i v jiných odvětvích, i v případě hazardních her v posledních letech sledujeme silný nástup moderních technologií a internetu. Ten v případě hazardních her znamená, že hráči namísto hraní v kamenných hernách či kasínech hrají více prostřednictvím internetu, a to na nejrůznějších mobilních zařízeních. **Poměr hráčů hrajících přes internet překonal v uplynulých letech 52 %**. A výhledy počítají s tím, že jejich počet bude nadále stoupat.

Ještě výraznější tomu je v případě nelegálního hazardu. S ohledem na dostupnost nelegálního hazardu v online prostředí, jeho jednoduchost a bezbariérovost pro hráče se lze domnívat, že poměr mezi ním a nelegálními kamennými hernami je až 80 % ve prospěch nelegálního online hazardu vs 20 % pro nelegální kamenné herny. Nelegální kamennou hernu totiž také nelze provozovat úplně všude. Je závislá na lokalitě a její provozovatel musí být daleko obezřetnější i co se týče návštěvníků, aby jeho nelegální činnost nebyla prozrazena.

Kde se vzal, tu se vzal – příčiny vzniku nelegálního hazardu

Základní příčiny samotného vzniku nelegálních heren a kasin, a to jak v online, tak v land-based oblasti, nám poměrně zřetelně vystupují už z výše uvedeného. **Nelegální kasina požívají oproti legálním provozovatelům naprosto nesrovnatelnou konkurenční výhodu**. Nelegální provozovatelé neplatí daně a nedodržují žádná omezení a mohou tak nabídnout hráčům celou řadu výhod, od výhodnějších kursů, bonusů, které regulace zakazuje, nebo i druhů her, které dosud Ministerstvo financí nepovolilo.

Hlavním hnacím motorem nelegálního hazardu je přeregulovanost, která nejen dusí legální provozovatele, ale současně může od hraní ve státem regulovaném prostředí odradit i hráče. V legálním kasinu je nutno dodržovat 1000 a 1 povinnost, od uvedení osobních údajů při registraci, ověřování platebních prostředků kvůli praní špinavých peněz, až po nejrůznější limity, maximální výše sázek, maximální výhry a mnoho dalších omezujících opatření.

Už to může být důvodem, aby hráči odešli k nelegální konkurenci. U ní pak najdou zpravidla mnohem jednodušší registraci bez jakýchkoliv omezení, vyšší bonusy, lepší hry a celou řadu dalších výhod pramenících z toho, že nelegální provozovatel neplatí

daně a nedodrží žádné regulační opatření. Dalšími důvody může být například i možnost hrát za kryptoměny, což v českých legálních kasinech možné není.

Mnohem nebezpečnějším impulsem k přesunu k nelegálům je pak zejména zápis do Rejstříku vyloučených osob⁶, případně nedostatečný věk. Zde mohou být následky mnohdy fatální. Stát i legální provozovatelé vynaložili nemalé finanční prostředky na jeho vybudování a spuštění. Pokud je možné ho snadno obejít tím, že si osoby vyloučené z hraní jednoduše zahrají u nelegálních provozovatelů, celý systém se bortí. Jeho hlavní smysl, tedy ochrana zranitelných osob, je zcela popřena, neboť tyto osoby mohou zcela volně hrát tam, kde žádná pravidla neplatí.

V rámci provozování hazardních her v herních prostorech (tj. zejména technických a živých her), pak k problému přispívají bohužel i samy obce, které v častých případech přistupují k tzv. nulové toleranci, kdy na základě obecně závazné vyhlášky dochází k úplnému zákazu provozování hazardních her na území celé obce. **Jakkoliv jsou obce oprávněny zcela zakázat legální nabídku vybraných druhů hazardních her na svém území, velmi často se jedná o řešení, které není ani zdaleka proporcionální a ve svém důsledku nevede k omezení provozování hazardních her, ale pouze k přesunutí této aktivity z legálního prostředí do prostředí nelegálního.**

Jedním z hlavních činitelů, který tlačí obce k vydávání plošných, zákazových vyhlášek, je Úřad na ochranu hospodářské soutěže. Pokud se obec rozhodne vyhláškou omezit místa provozování heren a kasin na konkrétní adresy, vystavuje se hrozbě vysokých pokut ze strany tohoto úřadu, jehož požadavky na nediskriminační pravidla ve většině případů není obec schopna naplnit a odůvodnit. Proto volí nejjednodušší řešení, kterým je úplný zákaz hazardních her na svém území. **Místo nediskriminační soutěže legálních provozovatelů pak paradoxně dochází k jejímu úplnému vyloučení a uvolnění prostoru pro nelegální aktivity.**

A kde na něj nejčastěji narazíme? - Formy nelegální propagace

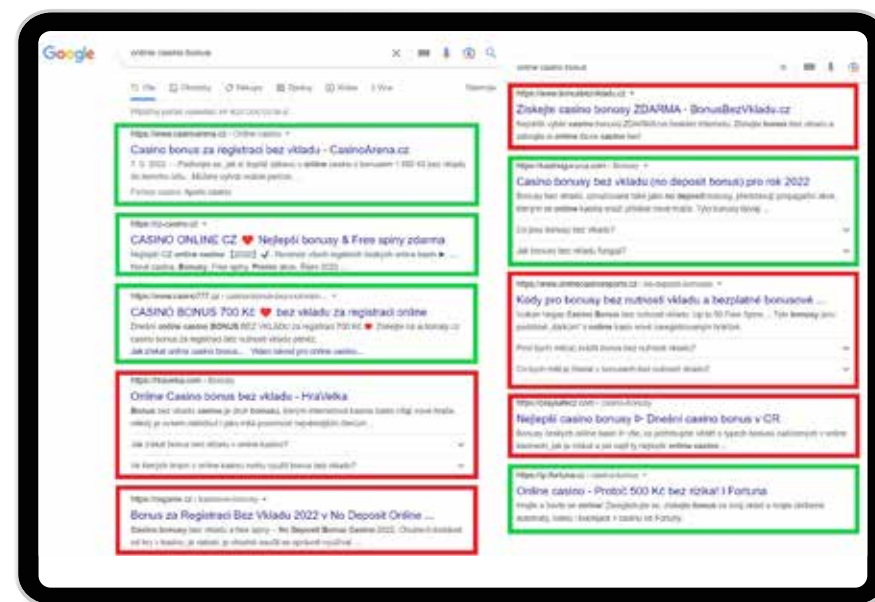
Nelegální provozovatelé aktivně vyhledávají příležitosti a možnosti, jak působit na čes-

⁶ Podrobné informace viz např.: <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/hazardni-hry/rejstrik-vyloucenych-osob-rvo/pro-verejnost/2020/rejstrik-vyloucenych-osob-formulare-a-d-39422>

kém trhu. Cílem nelegálních stránek je různými metodami přimět internetového hráče, aby jim dal přednost před stránkami legálních provozovatelů. Lákají zejména na neomezenou nabídku her a vysoké bonusy. Jak jsme již uvedli, zde se projevuje jejich konkurenční výhoda v podobě neplacení daní a nedodržování zákonných omezení a limitů.

V online prostředí jim v tom nejvíce pomáhá možnost být na předních místech v internetových vyhledávačích (za všechny např. Google). Na tomto místě je nutno upozornit, že se jim to daří. Dle analýzy společnosti GTO Solutions, s.r.o.⁷ **více než 50 % výsledků organického (tedy neplaceného) vyhledávání ve vyhledávací Google obsahuje reklamu na nelegální hazard.**

Příklad organického vyhledávání v Google, kde zeleně označená jsou legální a červeně pak nelegální online kasina.

Zdroj: GTO Solutions s.r.o.

Nelegální provozovatelé k tomu využívají zejména reklamní weby. Podle pravidel pro Google reklamu⁸ si reklamu na hazardní hru může zaplatit pouze licencovaný

⁷ https://www.gto.cz/rubriky/blog/odhad-velikosti-cerneho-trhu-on-line-casin-v-cr_284.html

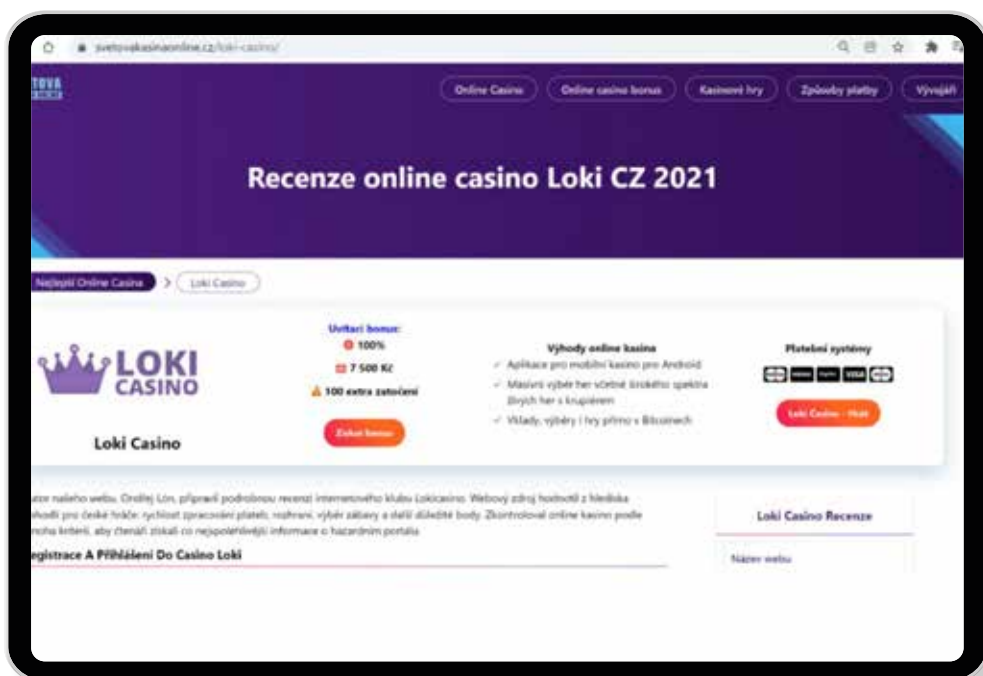
⁸ <https://support.google.com/adspolicy/answer/6018017?hl=en>

provozovatel nebo web, který propaguje služby licencovaných provozovatelů. Některým webům s nelegální reklamou nebo nelegální hazardní hrou se však tato pravidla daří různými metodami obcházet.

Na následujících stranách představujeme názorné ukázky toho, jakými způsoby nelegální provozovatelé poměrně snadno obcházejí zákonné zákazy i rozhodnutí o blokaci svých stránek.

Typické ukázky nelegální propagace

Reklamní weby píšící „nezávislé“ recenze na nelegální online kasina

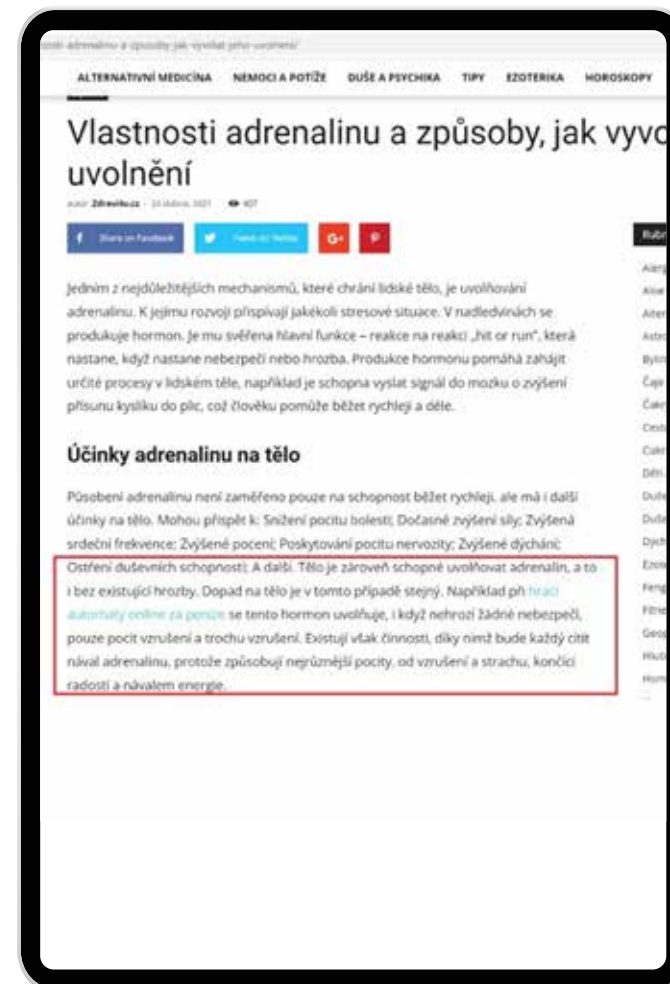
Tento reklamní web propaguje Loki Casino. Článek se tváří jako nezávislá recenze, která kasino pozitivně hodnotí. Zmiňovaný Ondřej Lón je skutečná osoba, která má vazby na české kasinové prostředí, ale stejně tak může jít o zneužití jeho jména. Loki Casino je zapsáno na blacklistu Ministerstva financí, přičemž tento reklamní web v tomto konkrétním případě odkazuje na jednu ze zrcadlových stránek, které nebyly blokovány.

Placené PR články, které reklamní web s nelegálními kasiny propagují a odkazují na ně.

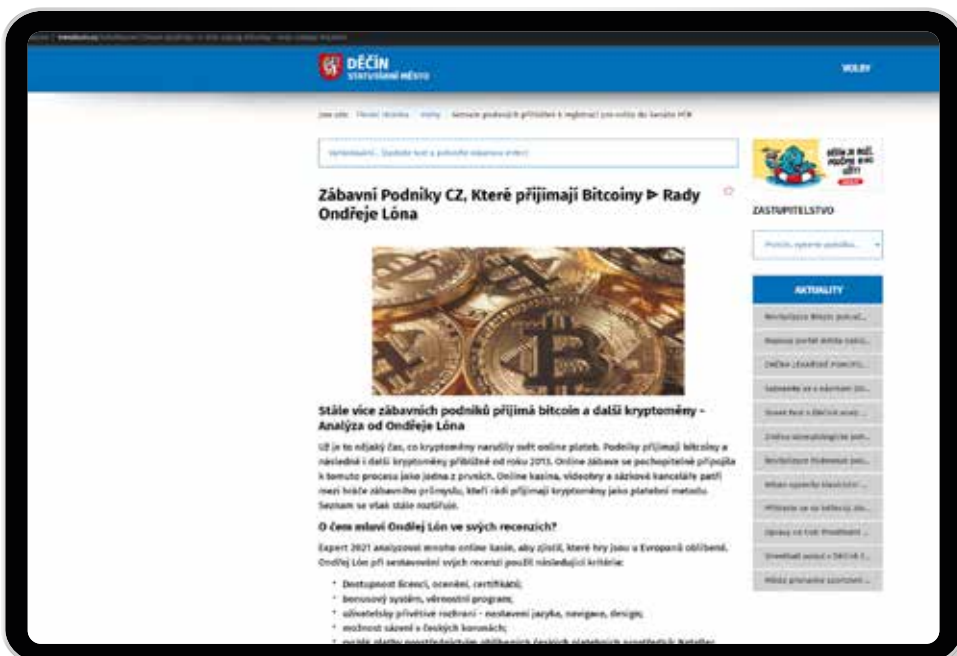

Provozovatelé těchto internetových stránek často ani netuší, že prostřednictvím zaplacených komerčních článků jsou propagovány nelegální hazardní hry. V rámci iniciativy IPRH a GTO Solutions s.r.o. jsou takové články aktivně vyhledávány a příslušné redakce neprodleně kontaktovány v případě, že takový PR článek obsahují. Za poslední rok se uskutečnily již 4 vlny vyhledávání a osvěty. Ačkoli se jedná o prakticky nekonečný boj, a stejně jako vznikají nové nelegální služby, objevují se i další a další PR aktivity směřující k jejich propagaci, zpětná vazba od jednotlivých redakcí je téměř vždy pozitivní. Dochází tak nejen k eliminaci existující propagace, ale také k edukaci majitelů internetových domén. S rostoucím povědomím by se měl zároveň zmenšovat i prostor, kde bude do budoucna možné nelegální hazardní hry propagovat.

Napadání špatně zabezpečených webů a umístění vlastního obsahu, skrze který je pak umožněn přístup na nelegální stránky.

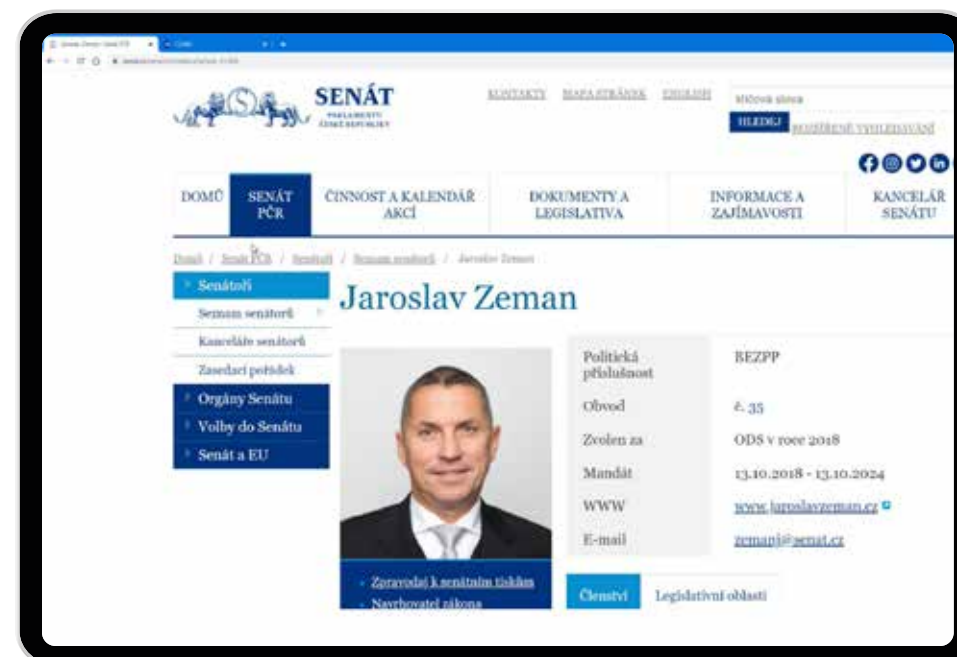
Postiženými jsou zejména webové stránky spolků, zájmových skupin, mateřských školek, ale výjimkou nejsou ani webové stránky některých úřadů. Zřizovatel často nemá ani tušení, že jeho webová stránka byla zneužita.

Napadená webová stránka města Děčín s odkazy vedoucími na svetokasinaonline.cz. Stejně jako mnoho dalších byla i tato zneužitá stránka na základě našeho upozornění odstraněna.

Nákup expirovaných domén a vytváření zcela nových webů s nelegálním obsahem

Nutno říci, že se jedná o legitimní a legální způsob získávání odkazů. Výhodou tohoto postupu je, že doméne zůstanou všechny dříve vytvořené odkazy, z nichž některé jsou více ceněné. Vyhledávač Google je schopen hodnotit z jak důvěryhodného zdroje odkaz vede. Pakliže odkazy vedou z webových stránek institucí, úřadů nebo např. vysokých škol, tak pro vyhledávač mají velkou váhu, což znamená, že v organickém vyhledávání jsou pak umisťovány výše.

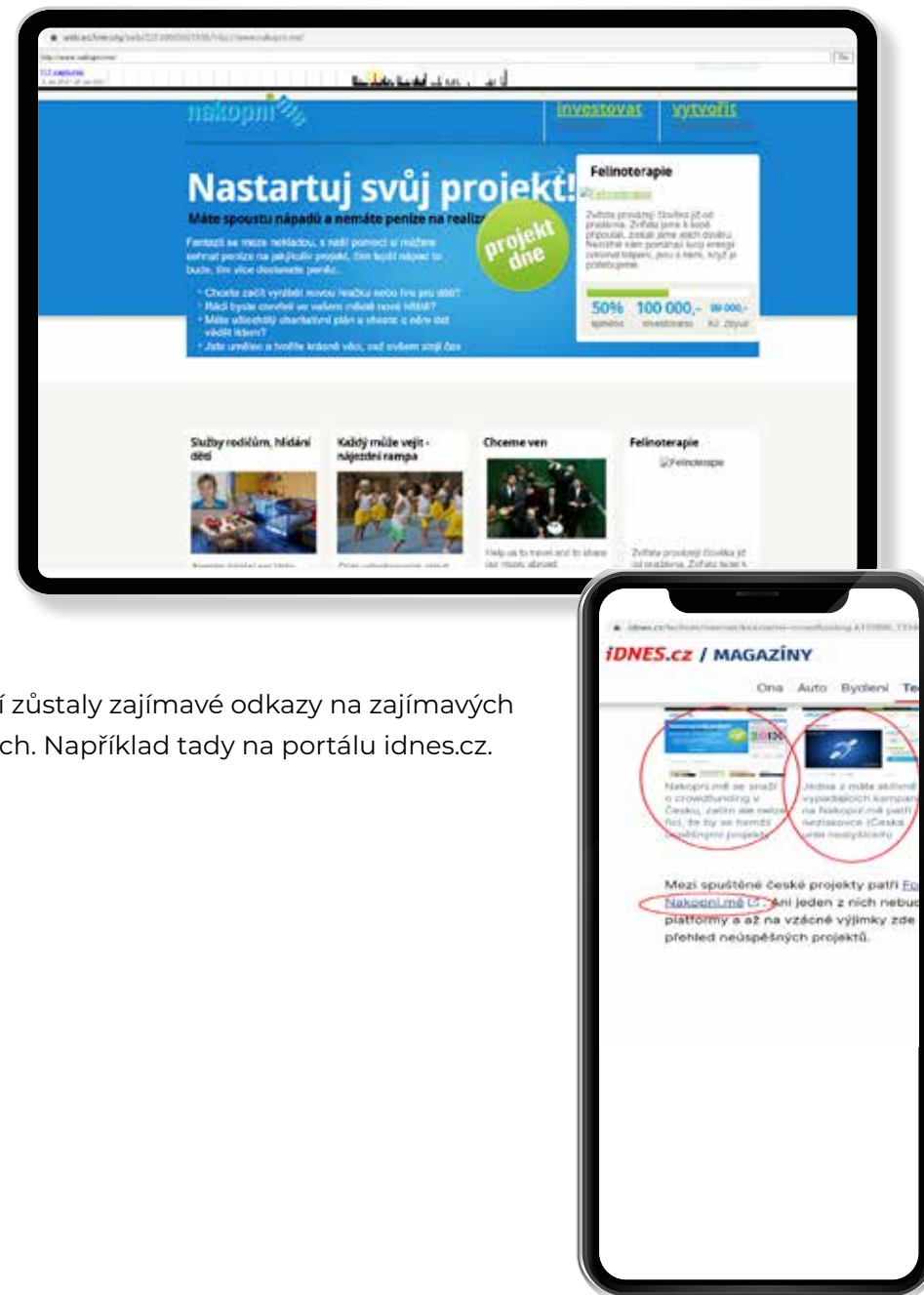
Aktuálně byla takto zneužita dokonce webová stránka senátora Jaroslava Zemana, člena Bezpečnostního výboru Senátu ČR za ODS a TOP 09. Oficiální stránky Senátu ČR odkazují na expirovanou doménu senátora Jaroslava Zemana s částí původního textu, do níž je zakomponována nabídka s nelegálními online kasiny.

Oficiální stránky Senátu ČR a v seznamu senátorů Jaroslav Zeman. Po kliknutí na odkaz www.jaroslavzeman.cz došlo k přesměrování na nejlepsionlinecasina.com/jaroslavzeman.

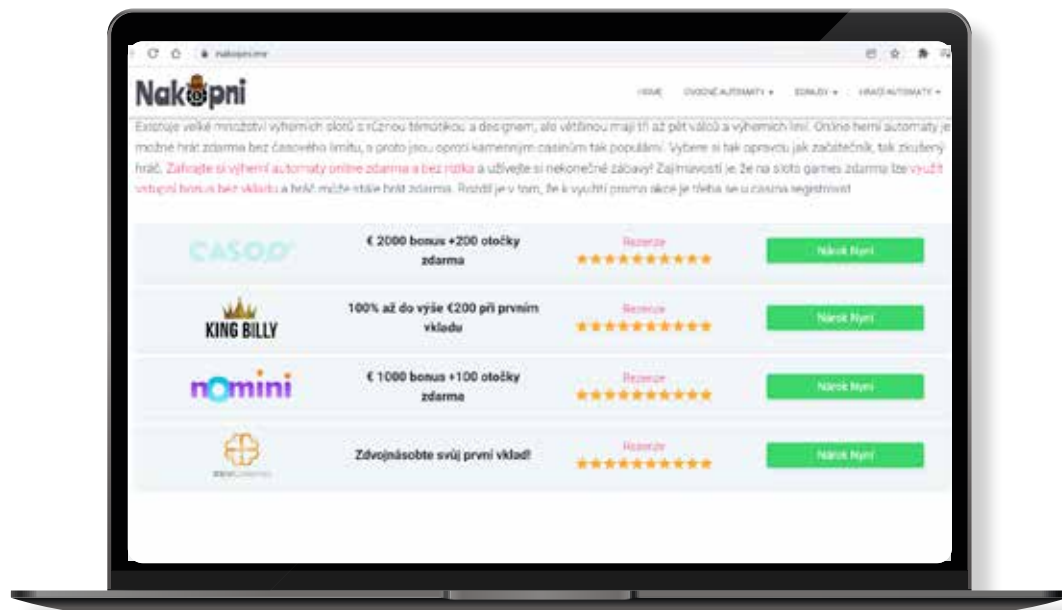
A takto vypadala upravená webová stránka pana senátora Zemana. Po našem informování pana senátora a aparátu Senátu ČR došlo k vymazání odkazu na webovou stránku s nelegálním obsahem.

Dalším příkladem může být webová stránka nakopni.me. Ta se původně věnovala financování projektů a vypadala následovně.

I na ní zůstaly zajímavé odkazy na zajímavých místech. Například tady na portálu idnes.cz.

A takto vypadá webová stránka nakopni.me dnes. Obsahuje nabídku několika nelegálních kasin

Nákup reklamy a reklamních odkazů z jiných webů.

V tomto případě se nekupuje PR článek, ale pouze umístění odkazu do již existujícího článku. Je také možné koupit si odkaz umístěný do hlavičky, patičky či postranních boxů na webu. Výhodou je, že takový odkaz je pak součástí každé podstránky na webu. V případě některých webů tak vznikají až stovky tisíc odkazů.

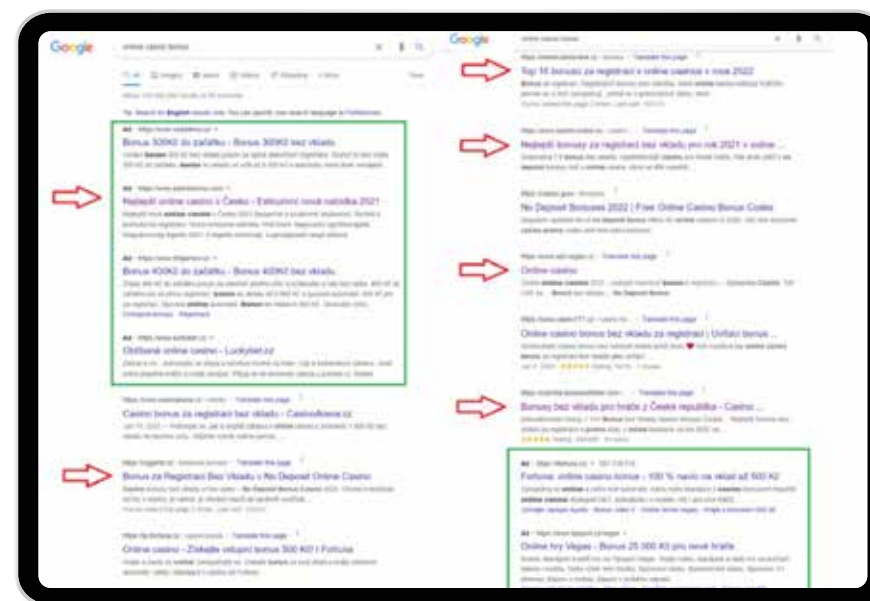
Příkladem může být webová stránka volajici.cz, na které si uživatelé sdělují zkušenosti ohledně obtěžujících telefonních čísel a telemarketingu.

Placená reklama u vyhledávačů (PPC reklama).

Mezi legitimní způsoby reklamy, které nelegální provozovatelé také využívají, patří PPC (pay per click) reklama. Inzerent se zaregistruje do reklamního systému (např. AdSense od Googlu nebo Sklik od Seznamu). Reklama je pak zobrazována mezi výsledky vyhledávání a na webech, které poskytnou část svého prostoru pro tento reklamní systém. Uživatelům je reklama zobrazována buď na základě vyhledávacího

dotazu (PPC ve vyhledávači), nebo personalizovaně (na webech). Jaká reklama je zobrazena záleží na tom, kolik toho o nás reklamní systém ví. Může využít například historii navštívených stránek nebo historii vyhledávání.

I v tomto je však zadrhel. Ačkoliv legálním provozovatelům trvá často schválení reklamy od společnosti Google v řádech týdnů či měsíců a musí dokládat řadu dokumentů, tak nelegálním provozovatelům je schvalována mnohem rychleji. Důvodem je, že při registraci inzerenta uvádí nepravdivé informace, například že nepodnikají v oblasti hazardních her. Tudíž je na jejich reklamu systémem nahlíženo mírnější optikou. Po odhalení je většinou již pozdě, PPC splnila svůj účel. A jediným trestem je zablokování účtu.

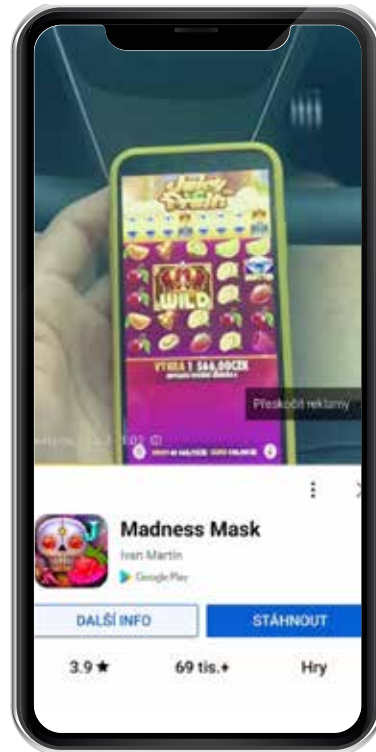
Reklama a videa na portálu YouTube

Nelegální provozovatelé využívají i možnosti, které jim nabízejí portály s videi, jako je například YouTube. V rámci nahraných videí na YouTube jsou placené reklamní bloky, které sledující při přehrávání videa málokdy může přeskočit. A právě v nich jsme zaznamenali nabádání k sázení u nelegálních provozovatelů.

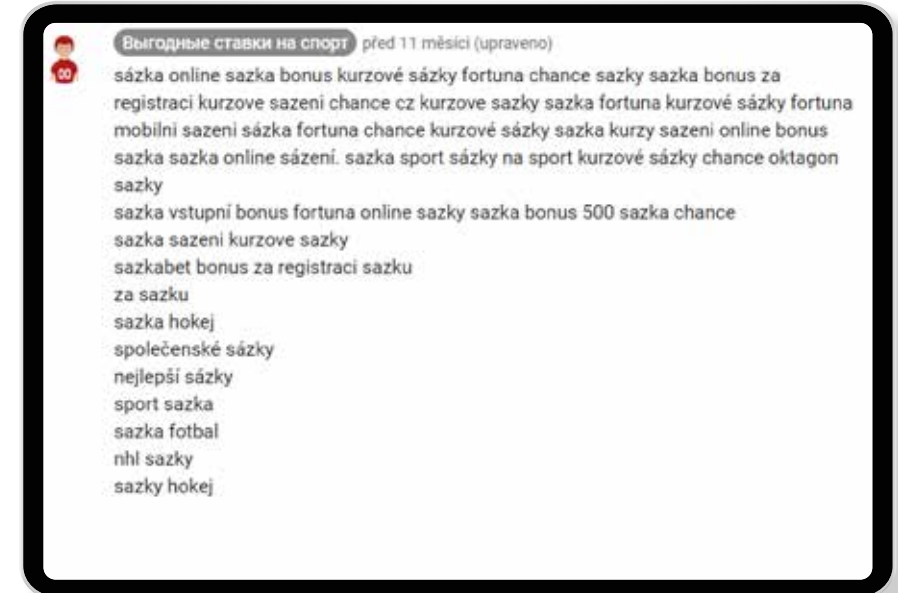
A jak to vypadá?

„Muž sedící často v luxusním voze, drží v ruce mobilní telefon a hraje nelegální automaty v aplikaci. Své hraní komentuje a doslova jásá nad tím, že vyhrává nejdříve stovky, posléze tisíce až dokonce desetitisíce korun za tu dobu, co jej diváci během reklamy sledují. A nabádá všechny ke stažení aplikace.“

Další ukázkou propagace nelegálních provozovatelů na YouTube jsou pak již nahraná videa, která ukazují nelegální stránku, možnosti registrace a třeba nabídku bonusů. Zájemcům v několika minutách představují fungování celé stránky a kompletní nabídku hazardních her.

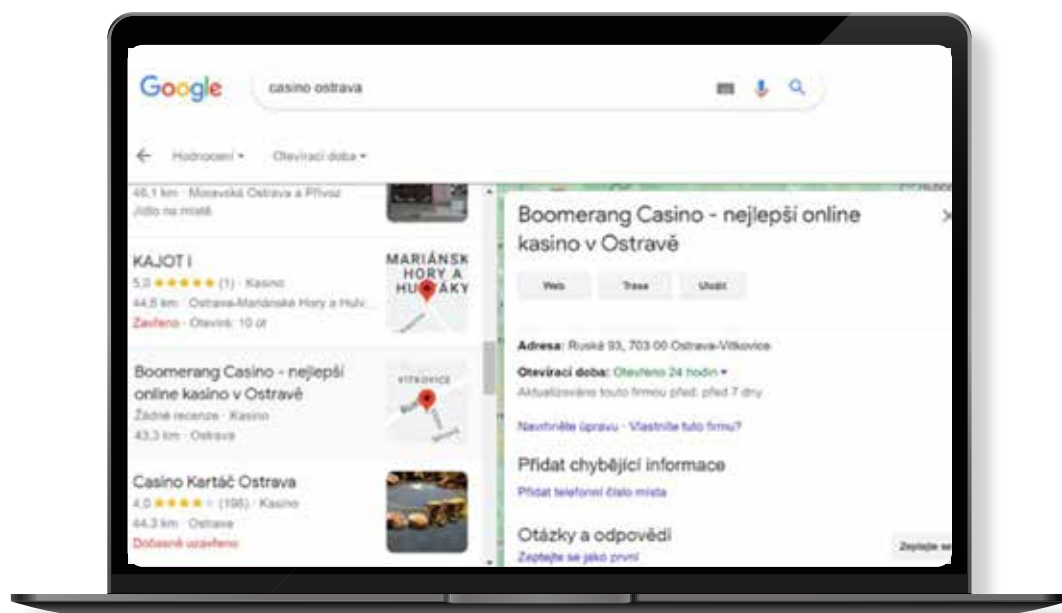
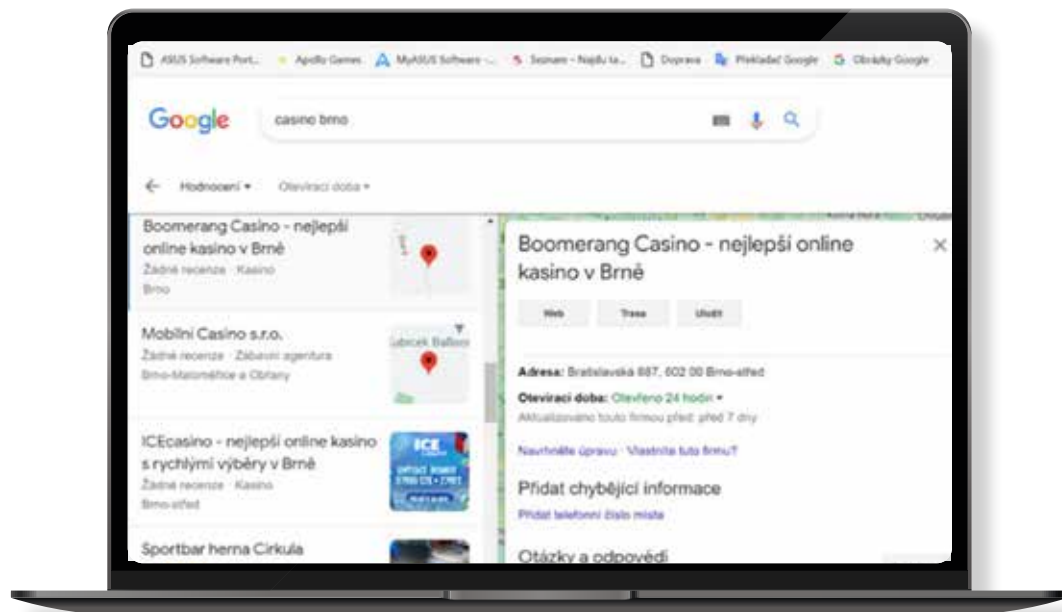

V komentářích pod videem pak vypisují „klíčová slova“, která pomáhají ve vyhledávání. Často uvádějí názvy legálních provozovatelů, sportů a obecně hráčský slovník.

Zneužívání Google Maps

Další oblastí, kde dochází ke zneužívání a vytváření odkazů na nelegální provozovatele hazardních her, jsou Google mapy. Nelegální provozovatelé si zakládají v Google mapách pobočky (na fiktivních adresách), aby po zadání klíčových slov určitých míst byli zobrazeni ve vyhledávání, a tím získali odkazy na své webové stránky. Zneužívají k tomu často adresy legálních kamenných heren a kasin, čímž je poškozují.

V land-based oblasti je situace logicky opačná. Nelegální kamenné herny se na sebe snaží příliš neupozorňovat. V povědomí hráčů jsou především místa, která v minulosti sloužila jako např. restaurace s dříve ještě povolenými hracími automaty. Nebo v nedávné době zrušený legální herní prostor z důvodu zákazové vyhlášky příslušné obce. Často se, dle sdělení pracovníků Celní správy ČR, **nelegální herny objevují zejména na místech, kde již byla jednou nelegální herna odhalena a nepovolené přístroje zabaveny.**

- Velikost nelegálního trhu dosahuje **6,6 miliardy Kč**
- Jen stát a obce přicházejí kvůli **nelegálnímu hazardu ročně o 2,1 miliardy Kč**
- **Roční výnos u nelegálních online kurzových sázek dosahuje 1,62 miliardy Kč, u online technické hry 3,74 miliardy Kč a internetová živá hra 0,15 miliardy Kč**, v závislosti na tom, kolik aktivních hráčů jednotlivé druhy her u nelegálů nejčastěji hraje
- V **land-based** oblasti je výnos z nelegálních hazardních her možné odhadnout na **1,11 miliardy Kč**.
- Nelegální hazard bere peníze nejen státu, ale především obcím a celému legálnímu trhu
- Zefektivněním **potírání nelegálního trhu** s hazardními hrami a jeho snížením alespoň o 30% by vzrostlo roční inkaso daně z hazardních her **o 0,72 miliardy Kč!**

Odhad velikosti černého trhu – máme malý, nebo velký problém a jsme schopni to vůbec zjistit?

Začněme rovnou shora položenou otázkou – je možné vůbec velikost černého trhu kvantifikovat a změřit? Je možné spočítat, kolik se u nás skrývá nelegálních heren a kolik je dostupných nelegálních internetových hazardních her. Z podstaty věci velmi těžko. Už proto, že základním znakem nelegálního trhu je, že se vyhýbá jakékoli regulaci a evidenci. **Na rozdíl od legálního sektoru, kde je vše pod drobnohledem státu, kde se ví o každém přístroji i o každé sázce, velikost černého trhu lze jen odhadovat.**

Jedna věc je ukazovat na počet odhalených nelegálních heren, případně na počty nelegálních internetových stránek zapsaných na blacklist. Ale sami cítíme, že zde se pohybujeme pouze na povrchu. Počet odhalených nelegálních aktivit, jak v land-based, tak v online prostředí, nám nedává relevantní představu o tom, jak velký černý trh ve skutečnosti je. Tento počet je jen prvním, a jedním z mnoha možných ukazatelů, které nám umožňují odhadovat jeho velikost.

Je třeba zkoumat mnoho možných faktorů a ukazatelů, od statistik kontrolních orgánů, přes meziroční nárůst, výsledky online vyhledávání, návštěvnost největších webů až po průzkumy mezi samotnými českými hráči.

Kamenné černé herny

Začneme land-based prostředím, kde lze jednoznačně poukázat na nezpochybnitelný trend – **zatímco legálních heren v posledních letech rapidně ubývá, počet odhalených nelegálních heren naopak stoupá.**

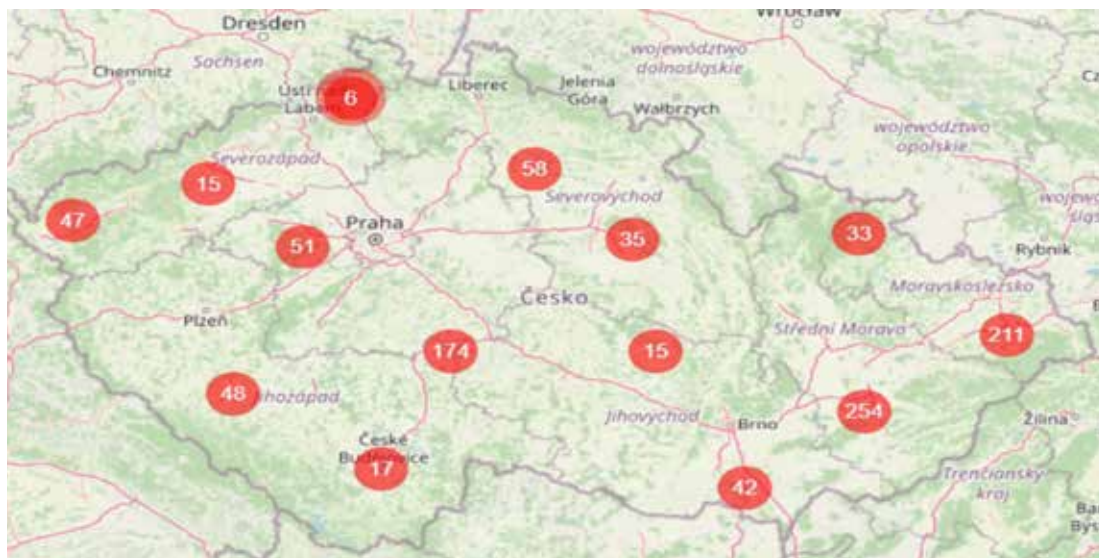
Vývoj počtu legálních heren/kasin a počtu automatů v ČR během posledních cca 10 let

	2011	2022	Rozdíl v %
Počet automatů	101 992	28 900	-72%
Počet heren/kasin	8 367	902	-89%

Z posledních statistik Celní správy vyplývá, že od roku 2017 bylo Celní správou odhaleno na 1155 nelegálních heren, přičemž legálních herních prostorů stát eviduje 902 (dle posledních údajů Ministerstva financí).

Celní správa na svých stránkách zveřejňuje statistiky v oblasti hazardních her, kde jsou mimo jiné zachyceny také počty dokončených kontrol v nelegálních hernách. Stránky Celní správy obsahují navíc také interaktivní mapu, kde je možné zobrazit přehled odhalených nelegálních heren od roku 2018.

Ačkoli zobrazované informace nejsou vždy zcela aktuální, je možné si udělat docela zajímavý obrázek o počtu nelegálních heren a provedených kontrol v jednotlivých krajích a městech.

Zdroj: <https://app.celnisprava.cz/hazard/>

Tradičně nejvyšší koncentraci nelegálních heren můžeme dlouhodobě pozorovat tam, kde se obce a města vydaly cestou plošného, absolutního zákazu hazardních her. Naopak v místech, kde se představitelé místních samospráv pokusili o nastavení rozumné míry regulace a místně a časově omezený provoz hazardních her obecně závaznou vyhláškou upravili a povolili, tam je výskyt černých heren minimální nebo žádný.

Je to logické, neboť z historické zkušenosti víme, že absolutní prohibice nikdy nevyústila ve vymýcení daného jevu, ale vždy vedla k jeho přesunu za hranice nebo do ilegality. Ze statistik a informací Celní správy vyplývá, že počet odhalených nelegálních heren a v nich provedených kontrol již překročil samotný počet legálních herních prostorů. Za zmínku stojí také fakt, na který často upozorňují sami pracovníci celní správy, že se v mnoha případech jedná o opakované kontroly na místech, kde byl již jednou úspěšný zásah proveden. Fakt, že se nelegálním provozovatelům vyplatí i přes předchozí odhalení umísťovat na stejná místa nová nepovolená zařízení, do značné míry подрývá snahu státu o efektivní potírání černých heren. A přestože se počtem zařízení jedná většinou o malé herny, i tak bude dle statistik černý trh v oblasti kamenných heren tvořit minimálně 10–15% podílu na tomto trhu.

Nelegální online hazardní hry

Pokud jde o online nelegální hazardní hry, je situace samozřejmě mnohem složitější. Internet je nekonečné, anonymní a neomezené moře informací, které nezná státní hranice. Jak jsme uvedli hned v samotném úvodu, za nelegální je nutno považovat jakékoli hazardní hry, které nedisponují oprávněním od MF ČR a jsou přitom na našem území dostupné, resp. cílí také na naše území. Na rozdíl od černých heren je zde nutno připočítat ještě situace, kdy hazardní hra, řádně povolená v jiném státě, cílí také na občany ČR. I v tomto případě se bude jednat o – na území ČR – nelegální online hazard. Pro úplnost ještě zopakujeme, že nezákonná je také reklama na nelegální hazardní hry.

Základní otázkou je: **jsme schopni vůbec jen odhadnout, kolik nelegálního hazardu na internetu je?**

V současné době nemáme, rozumějme ani příslušné orgány státu, žádný nástroj nebo technologii, která by umožnila prozkoumat a změřit množství nelegálních hazardních her dostupných v tuzemských vodách. Musíme se spoléhat na nejrůznější metody a průzkumy, které dohromady mohou dát, i když ne vyčerpávajícím způsobem, alespoň představu o velikosti černého trhu v online prostředí. Jedná se například o viditelnost nelegálních hazardních her na internetu, přítomnost reklamních webů v internetových vyhledávacích a také třeba průzkumy mezi samotnými hazardními hráči.

Viditelnost nelegálních stránek je zkoumána na základě procházení výsledků v internetovém vyhledávání podle nejčastěji hledaných klíčových slov. Jak jsme již uvedli, podle výsledků takového vyhledávání tvoří nelegální hazardní hry polovinu zobrazených výsledků. **Viditelnost černého trhu na internetu je tedy 50%**. Ačkoli viditelnost neznámá, že by černý trh tvořil polovinu dostupných online hazardních her, z pohledu hráče a jeho přístupu k těmto službám jde bohužel o velmi vysoké číslo.

Velmi zajímavé jsou pak výsledky průzkumů mezi hráči, kterou provedla společnost GTO Solutions. Jednoduchý dotazník se neptá cíleně na hraní u provozovatelů bez povolení (tuto skutečnost hráči často ani sami neví), ale cílí na různé charakteristiky černého trhu (například název některých nelegálních webů, možnost hraní v jiné měně než v českých korunách). Z tohoto průzkumu (provedeného mezi více než 400 aktivními hráči) vyplynulo, že **47% dotázaných hráčů hrálo za poslední rok na nelegálních stránkách**.

Mezi největšími reklamními weby je tedy cca 40 % těch, které se specializují na nelegální hazard. Podstatné je v tomto ohledu také zkoumat, jakou návštěvnost z českého území tyto stránky mají. Dle vyhledávacího nástroje <https://ahrefs.com/> dosahuje jen **6 největších reklamních webů** vedoucích na nelegální stránky s hazardními hrami (např. csgame.cz, havelka.com, sazeni-online.eu, nebo playsafecz.com) pouze dle měření návštěvnosti z vyhledávání na Google **průměrně 60 000 návštěv měsíčně**. Musíme samozřejmě připočítat i ostatní vyhledávače (např. [Seznam.cz](https://seznam.cz)), dále reklamu a odkazy na dalších webech a všechny další menší propagační weby (jen za IPRH jich bylo celní správě nahlášeno přes 60), čímž se dostaneme na **minimálně 200 000 návštěv měsíčně na stránkách s nelegálními hazardními hrami**. Pohybujeme se zde tedy v řádu stovek tisíc návštěv měsíčně ze strany českých internetových konzumentů hazardních her.

Velikost nelegálního trhu neřešíme jen u nás, ale touto otázkou se zabývá řada evropských zemí. Aktuální výzkum z kraje letošního roku, který připravila britská pobočka renomované společnosti PricewaterhouseCoopers, přichází se šokujícími závěry. Po zavedení přísné regulace vůči legálním provozovatelům se nelegální trh několikanásobně zvětšil.

Počet britských hráčů hrajících na nelegálních webových stránkách se za pouhé dva roky více než zdvojnásobil. Z 220 000 hráčů na 460 000 a vsazené částky se nyní pohybují v miliardách liber.

- Norsko zavedlo státní monopol na veškeré hraní spojený s omezeními sázek, kontrolami dostupnosti a reklamou, což podpořilo černý trh, který nyní představuje více než 66 % všech vsazených peněz.
- Ve Francii, kde jsou online kasinové hry rovněž pod státním monopolem, tvoří hry na černém trhu 57 % všech vsazených peněz.
- V Itálii, kde je reklama na sázení a hry zcela zakázána, představuje černý trh 23 % vsazených peněz.
- Královský dekret z roku 2020 ve Španělsku téměř úplně zakázal reklamy na hazardní hry. Takže španělští hráči nevěděli, kde bezpečně sázet. Což je hlavním důvodem, proč tam černý trh nyní tvoří 20 % všech vsazených peněz.
- Ve stejném roce Dánsko zavedlo přísná omezení vůči legálním provozovatelům, kteří nabízejí odměny za věrnost zákazníkům, jako jsou bonusy. To vedlo dánský daňový úřad k varování před možným 9% nárůstem podílu černého trhu.
- A ve Švédsku národní průzkum zjistil, že 38 % spotřebitelů, kteří se rozhodli vyloučit ze zákonně licencovaných operátorů, uvedlo, že stále mohou sázet online u nelicencovaných operátorů, čímž obcházejí veškerá opatření na ochranu hráčů.

IPRH si nechal zpracovat průzkum veřejného mínění⁹, který na reprezentativním vzorku 1 000 osob starších osmnácti let odhalil, jaké hry procentuálně hrají hráči u nelegálních provozovatelů. Podle zmíněného průzkumu u nelegálních provozovatelů z **41% hrají poker**, black jack a podobné karetní hry. V **31% případů hrají ruletu a live dealer game**, v **27 % automaty** a ve **24% keno**. A **pouze v 10% případů kurzové sázky**.

9 Reprezentativní výzkum MindBridge Consulting v rámci projektu Zodpovědné hraní, listopad 2022

A jaký může být tedy celkový objem nelegálního hazardu v ČR?

S ohledem na to, že neexistuje žádná objektivní metrika, podle které by šlo velikost černého trhu přesně změřit a že nelegální provozovatelé nepodávají daňová přiznání, ani nereportují herní a finanční data celní správě nebo Ministerstvu financí, je nutné při stanovení pravděpodobného objemu nelegálního hazardu v ČR vycházet zejména z výše uvedených studií a analýz týkajících se účasti hráčů na nelegálních hazardních hrách a z dalších „nepřímých“ důkazů, které existenci nelegálního hazardu v ČR jednoznačně prokazují. Přesto existují nástroje a studie, podle kterých lze velikost českého nelegálního hazardního trhu kvalifikovaně odhadnout. Z provedených výše citovaných studií a pramenů je zřejmé následující:

- 50% výsledků vyhledávání v nástroji Google odkazuje na nelegálně provozované online hazardní hry
- **velikost černého trhu u online technických her je dle poslední analýzy GTO Solutions 30 %**
- podle průzkumu GTO Solutions mezi hráči se účastní nelegálních hazardních her minimálně 47% aktivních hráčů
- podle průzkumu veřejného mínění provedeného společností MindBridge Consulting se účastní nelegálních online kurzových sázek minimálně 10% hráčů, online kasino her 27%, online živých her 31%
- počet odhalených nelegálních heren za posledních 6 let je 1155
- návštěvnost nelegálních webů činí minimálně 200 000 návštěv měsíčně

Na základě těchto statistických dat a provedených studií si dovoluujeme provést první relevantní a kvalifikovaný odhad velikosti nelegálního trhu v České republice, přičemž se soustředíme pouze na ty druhy her, kde je podíl nelegálního trhu u nás největší.

Land based technická hra – 10 %

V případě nelegálně provozovaných technických her v land-based prostředí je pak nutné vycházet z celkového počtu nelegálních heren, které byly odhaleny Celní správou v rámci její kontrolní činnosti. Na druhé straně je však rovněž nutné vzít v potaz skutečnost, že tento údaj, tj. 1155 nelegálních heren za posledních 6 let, v sobě obsahuje i opakující se kontroly na stejných místech. Stejně tak je celkový objem nelegálních land-based technických zařízení snížen tím, že v rámci nelegálních heren se nachází výrazně menší počet nepovolených herních zařízení (zpravidla řádově nižší jednotky herních pozic). S ohledem na to, že nelegální land-based hazard je výrazně hůře dostupný lze mít důvodně za to, že celkový objem nelegálních land-based se pohybuje okolo 10% legální formy tohoto druhu hazardní hry.

Online technická hra – 30 %

Obdobným způsobem je nutné interpretovat i relevantní údaje ohledně objemu nelegálně provozovaných online technických a živých her. Jakkoliv tedy průzkum veřejného mínění společnosti MindBridge Consulting uvádí, že online technických her se účastí 27% hráčů a online živých her dokonce 31% hráčů, lze mít důvodně za to, že skutečný objem nelegálního trhu bude v případě obou těchto druhů hazardních her ještě vyšší. V případě online technických her pak všechny další dostupné údaje (návštěvnost a viditelnost nelegálních webů, resp. obecná studie o účasti na nelegálních hrách) nasvědčují tomu, že objem nelegálního trhu s online technickými hrami dosáhne až 30% legálně provozovaných online technických her.

Online živá hra – 40 %

V případě online živých her pak skutečný objem nelegálního trhu bude ještě vyšší s ohledem na skutečnost, že tento druh hazardní hry není fakticky na území ČR provozován, jelikož aktuální zákonná úprava neumožňuje provozování tzv. live dealer games, tj. online živých her, při kterých je živá hra obsluhována fyzicky krupiérem a hráči je umožněno sázet na tento streamovaný přenos. Absence legální nabídky této jinak celosvětově zcela běžně provozované hazardní hry vede k tomu, že objem nelegálního trhu s online živými hrami bude dosahovat až 40% legálních online živých her.

Online kursová sázka – 15%

Pro stanovení přibližného objemu nelegálně provozovaných online kursových sázek je možné vycházet zejména z průzkumů veřejného mínění společnosti MindBridge Consulting, podle které se jednoznačně účastní nelegálních online kursových sázek minimálně 10% hráčů. Tento základní údaj je nutné interpretovat v souvislosti s dalšími jednoznačně prokazatelnými údaji ohledně účasti hráčů na nelegálních online hazardních hrách, a to zejména průměrnou návštěvností nelegálních hazardních webů, jejich viditelností v rámci vyhledávačů a další studií o účasti hráčů na nelegálních online hazardních hrách provedenou společností GTO Solutions. V souhrnu pak je velmi pravděpodobné, že objem nelegálních online kursových sázek bude dosahovat minimálně 15% legálního trhu s online kursovými sázkami.

A o kolik peněz tedy stát přichází?

Pokud porovnáme tato procenta s průměrnými ročními výsledky a výnosy z daně z hazardních her u legálních provozovatelů, pak nám vychází, že roční výnos GGR* nelegálních online kursových sázek dosahuje 1,62 mld Kč, u online technické hry 3,74 mld Kč a internetové živé hry 0,15 mld Kč. V land-based oblasti je výnos z nelegálních hazardních her možné odhadnout na 1,11 mld Kč. **To znamená, že nelegální provozovatelé si od českých hráčů každý rok odnesou 6,6 mld Kč.**

Vezmeme-li aktuální sazby daní u jednotlivých typů hazardních her, vyjde nám, že státu uniká ročně skrz nelegální hazard 389 milionů Kč z kamenných černých heren a 1,72 miliardy Kč z nelegálních online hazardních her. **V celkovém objemu pak stát přichází ročně kvůli nelegálnímu hazardu o 2,1 miliardy Kč na daních.**

* Gross Gaming Revenue – čistý výnos provozovatelů po výplatě výher před odečtením provozních nákladů

- Díky nelegálnímu hazardu přicházejí legální provozovatelé jen v online prostředí o 30 % klientů
- **546 ze všech 559 zablokovaných nelegálních** webů bylo odhaleno a **nahlášeno z iniciativy legálních provozovatelů** a jejich asociací,
- **Legální provozovatelé**, dodržující zákony, se nespolehnají jen na stát a sami proti nelegálnímu hazardu bojují
 - spolupracují s Celní správou a Ministerstvem financí;
 - podávají **podněty k zahájení řízení** s provozovateli nepovolených hazardních her;
 - edukací a obesíláním redakcí se snaží o eliminaci reklamy a propagace nelegálního hazardu;
 - na základě jejich iniciativy bylo za poslední rok **smazáno 524 článků propagujících nelegální hazard**;
 - vlastníky webových stránek upozorňují v případě, že byly jejich webové stránky protiprávně zneužity k propagaci nelegálního hazardu

BOJ PROTI NELEGÁLNÍMU HAZARDU

Priorita vlády ČR – programové prohlášení

S ohledem na to, co bylo popsáno v předchozí kapitole, je již nyní zřejmé, že by boj proti nelegálnímu hazardu zasluhoval zvýšenou pozornost státu. Je tedy jisté pozitivní, že již koaliční smlouva aktuální vlády obsahovala závazek proti nelegálnímu hazardu tvrdě zakročit.

Následně byl tento závazek vtělen do Programového prohlášení vlády, kde se v části věnované veřejným financím objevila doslovná formulace: „Tvrdě zakročíme proti nelegálnímu hazardu.“

Nakolik je tato priorita vlády skutečně realizována a jaké konkrétní kroky v návaznosti na ni byly, jsou nebo budou realizovány? Je nasnadě, že v době války na Ukrajině a energetické krize toto není oblast hlavního zájmu vlády. Ponecháváme tuto otázku tedy zatím otevřenou; i když v některých oblastech se již možná blýská na lepší časy. Více prozradíme v kapitole věnované budoucnosti boje proti nelegálnímu hazardu.

Dosavadní postupy a výsledky spolupráce IPRH a jeho členů

Legální provozovatelé hazardních her jsou si dobře vědomi všech negativních dopadů nelegálního hazardu, a to nejen na jejich vlastní podnikatelské aktivity, ale také na hráče a obraz hazardního průmyslu jako takového.

Legální provozovatelé, nebo alespoň ti sdružení v rámci Institutu pro regulaci hazardních her, se tedy snaží aktivně proti nelegálnímu hazardu působit. Prostřednictvím IPRH jsou shromažďovány nezbytné důkazy o nelegálním hazardu a na jejich základě podávány podněty na nelegální provozování a nelegální reklamu příslušným orgánům veřejné správy. IPRH zároveň intenzivně jedná s Ministerstvem financí, Celní správou a dalšími klíčovými orgány státní správy a společně s nimi hledá cestu k rychlejšímu a tvrdšímu potírání nelegálního hazardu.

V rámci dosavadního postupu je klíčová spolupráce mezi Asociací provozovatelů kurzových sázek (APKURS), GTO Solutions s.r.o. a IPRH. Na základě společného úsilí bylo od roku 2019 nahlášeno 546 nelegálních stránek. **Na blacklistu Ministerstva financí je k dnešnímu dni zapsáno celkem 559 stránek obsahujících nepovolené hazardní hry.** Z uvedeného vyplývá, že naprostá většina zapsaných a blokováných stránek se na blacklistu ocitla díky iniciativě legálních provozovatelů hazardních her, a to především pod záštitou Asociace provozovatelů kurzových sázek.

Na počátku roku 2022 se uskutečnil první společný online workshop na téma nelegálního hazardu pod záštitou IPRH, za účasti představitelů Ministerstva financí a Celní správy. Od té doby je na problematiku nelegálního hazardu intenzivně upozorňováno, byl tématem mnoha schůzek s klíčovými představiteli státní správy, poslanců PČR a sdružení místních samospráv. Naposledy byl věnován nelegálnímu hazardu také samostatný panel v rámci Národní konference o hazardním hraní organizované IPRH, která se uskutečnila v listopadu 2022.

Boj proti nelegálnímu hazardu v land-based

Nelegální hazard v rámci fyzického prostředí je reprezentován prakticky výlučně provozováním nejrůznějších typů technických herních zařízení bez příslušného povolení od orgánů státní správy.¹⁰ V této souvislosti pak lze rozlišovat mezi dvěma formami nelegálních herních zařízení.

První z nich lze označit obecným pojmem „kvízomaty“. Jedná se o zařízení, která svou konstrukcí a technickým řešením vychází z výherních hracích přístrojů či videoloterních terminálů, ale která vedle náhody podmiňují nárok na výhru také určitým „dovednostním prvkem“ (např. velmi triviální vědomostní otázka). Provozovatelé kvízomatů po dlouhou dobu svou činnost ani nijak zvlášť neskrývali a tato zařízení bylo možné zcela běžně nalézt v restauracích či barech (zpravidla se jednalo o místa, ve kterých se původně nacházela legálně provozovaná technická herní zařízení). Provozovatelé kvízomatů argumentovali tím, že jejich činnost nepředstavuje provozování hazard-

¹⁰ V minulosti se vyskytovaly i jiné formy nelegálního hazardu v land-based prostředí, a to zejména pokud jde o provozování nelegálních karetních her jako např. hra gotes, popř. provozování turnajů v pokerové hře Texas Hold'em.

ních her, a to právě s odkazem na zmiňovaný dovednostní prvek. Až po několikaletých soudních sporech došlo na základě judikatury Nejvyššího správního soudu k potvrzení, že tento typ zařízení pouze účelově obchází zákonnou regulaci, a že se tedy jedná o provozování hazardních her bez příslušného povolení.

Druhou formou provozování nelegálních herních zařízení je pak provozování takových herních zařízení, která zcela jednoznačně naplňují definici hazardní hry, přestože nedisponují příslušným povolením.

Pro obě uvedené formy provozování nelegálních herních zařízení je pak společné, že lze jen velmi obtížným způsobem vymáhat uložené sankce po skutečných provozovatelích těchto herních zařízení. Velmi často se jedná o právnické osoby usazené v zahraničí, popř. se skutečného provozovatele nepodaří odhalit vůbec. V tomto ohledu se jako skutečně efektivní nástroj potírání této formy nelegálního hazardu jeví možnost postihu vůči osobám, které po formální stránce nejsou jejich provozovatelem, ale bezprostředně se na jejich provozování podílejí, a to např. tím, že umožnili jejich umístění ve svých prostorech.¹¹

Základním problémem boje proti nelegálnímu hazardu v land-based prostředí je pak primárně skutečnost, že ve velmi častých případech se nelegální herny vyskytují na stále stejných místech, a to i přes opakované kontroly a postihy ze strany orgánů celní správy. Zde můžeme opět vidět, že pouhá represe ve většině případů nepřináší kýžené výsledky, ale mnohdy podněcuje, nadneseně řečeno, chuť po zakázaném ovoci. A ta si, jak známo, vždycky najde cestu. Dostáváme se proto opět k jedné ze základních úvah, které jsme přednesli v rámci naznačení možných příčin vzniku nelegálního hazardu. A tou je bezpochyby poptávka, která vzniká tam, kde se volí poměrně jednoduchá cesta plošného zákazu legálních provozů. A toto je jen jedním z dalších argumentů, které hovoří pro přiměřenou regulaci namísto absolutní prohibice. Protože i omezená a regulovaná nabídka může mít v tomto ohledu preventivní charakter. Minimální výskyt nelegálních heren tam, kde bylo zvoleno částečné omezení, nikoli plošný zákaz, je toho přímým důkazem.

¹¹ Tato možnost postihu pak vyplývá z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, viz např. rozsudek NSS ze dne 22. 11. 2018, čj. 1 As 207/2018-32.

Boj proti nelegálnímu online hazardu – konkrétní aktivity

Jak bylo uvedeno výše, legální provozovatelé se společnými silami snaží nejrůznějšími prostředky a cestami nelegální online hazard eliminovat. V rámci IPRH byl zřízen centrální komunikační bod pro hlášení nelegálního hazardu a jeho propagace prostřednictvím speciální e-mailové schránky: nelegal@iprh.cz

V rámci koordinované spolupráce APKURS – GTO Solutions – IPRH se podařilo vytvořit jednotnou formu zasílaných podnětů, zabránit duplicitnímu nahlašování stejných internetových stránek a vytvořit jednotnou přehlednou databázi. APKURS zde reprezentuje největší české provozovatele kursových sázek, GTO Solutions s.r.o. jsou odborníci na online affiliate marketing v oblasti legálních hazardních her a IPRH pak sdružuje 95% představitelů českého legálního hazardního trhu.

Společným úsilím a koordinovaným postupem se snaží působit proti nelegálnímu hazardu z pozice samotného trhu zejména prostřednictvím těchto aktivit:

Hlášení a blokáce nelegálních online hazardních her

Dochází k aktivnímu vyhledávání nelegálních stránek s hazardními hrami a jednotlivá online kasina jsou zdokumentována a nahlášena na příslušný Celní úřad za účelem zahájení kontroly a zároveň Ministerstvu financí za účelem zahájení řízení o zapsání na seznam nepovolených her a zablokování takových stránek. Na základě této iniciativy došlo k nahlášení již více než 500 nelegálních online hazardních her. Některé velké firmy, které cílily protiprávně na území ČR (např. Bwin, Betfair, Bet-at-home, Bet365, Sportingbet), se v důsledku toho postupně z českého trhu stáhly.¹²

Hlášení a eliminace nelegální propagace

V rámci snahy o eliminaci nepovolených internetových her jsou vyhledávány velké reklamní weby, které slouží jako rozcestníky a propagují nelegální online kasina a umožňují českým hráčům snadnou cestou přístup k nelegálním online hazard-

¹² Zdroj: APKURS

ním hrám. Podněty jsou, včetně dokumentace a všech zjištěných dostupných informací, předávány na příslušné orgány státní správy.

Touto cestou došlo již za uplynulý rok k identifikaci a nahlášení přibližně 60 největších reklamních webů.

Placené PR články

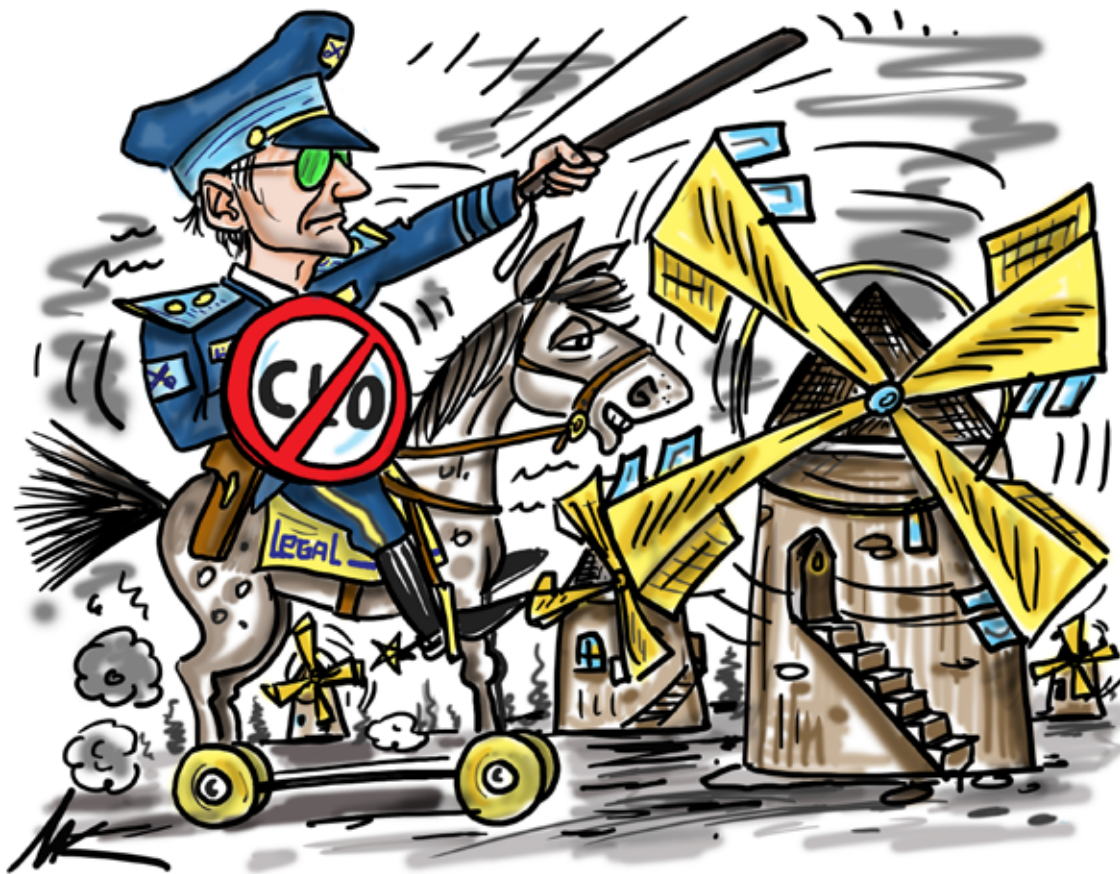
V oblasti placených PR článků, které se objevují na nejrůznějších serverech, se osvědčil postup přímého kontaktu s jednotlivými redakcemi a agenturami, jež po předchozím upozornění často závadný obsah na doporučení stáhnou. Vzhledem k tomu, že ve většině případů se nejedná o vědomé, přímé či nepřímé, propagování nelegálního hazardu, a poskytovatelé reklamního prostoru jsou mnohdy záměrně uvedeni v omyl o povaze těchto stránek, nebyla zvolena cesta přímého hlášení státním orgánům. Naopak se osvědčil způsob přímého kontaktu s redakcemi či odpovědnými osobami, které jsou na závadný obsah upozorněny a poučeny o zákonných povinnostech. Zpětná vazba od oslovených subjektů je v naprosté většině případů velmi pozitivní a dochází ve vzájemné součinnosti k odstranění nelegální propagace.

K dnešnímu dni bylo takto osloveno celkem 61 subjektů a identifikováno 524 takových PR článků. V 90% případů byly tyto články obratem smazány.

Pomoc subjektům při zneužití jejich internetových domén

Uvedli jsme také konkrétní příklady zneužívání legálních webových stránek nejrůznějších subjektu, kde dochází bez vědomí majitele k umístění nelegálního obsahu. Zde dochází obdobným způsobem jako v případě PR článků ke kontaktu s dotčenými osobami, které jsou upozorněny na daný problém a je jim nabídnuta součinnost při odstraňování potíží. Tato aktivita se rovněž setkává s velmi pozitivní odezvou od dotčených subjektů. Slouží zároveň jako osvěta, jelikož běžní internetoví uživatelé většinou netuší, jak poznat nelegální hazard, jak funguje Seznam legálních a nelegálních provozovatelů, a v zásadě ani, že vůbec existuje.

K dnešnímu dni byla tímto způsobem poskytnuta asistence 20 subjektům, kteří mnohdy do té doby o zneužití části svých internetových stránek ani nevěděli.

- Počet odhalených černých heren každým rokem stoupá
- V ČR je více odhalených nelegálních heren než celkový počet povolených legálních herních prostorů. Konkrétně na 1155 odhalených nelegálních heren připadá jen 902 povolených herních prostor
- Provozovatele nelegálních heren se často nedaří vypátrat a pokuty jsou nevyhnutelné
- Nelegální herny se opakovaně objevují na místech, kde již byly jednou odhaleny
- Na blacklistu je zatím zapsáno 559 stránek z nichž ale 475 tvoří pouze zrcadlové stránky již blokových webů
- Z nahlášených 60 webů propagujících nelegální hazard nebylo úspěšně ukončeno řízení ani s jedním z nich
- Řízení o blokaci nelegálních stránek trvá půl roku, vytvoření mutace zablokovaného webu, tzv. zrcadlové stránky, trvá několik minut
- Reklamní weby s odkazy na nelegální hazardní hry není možné blokovat
- Celní správa nemá dostatečné kapacity ani technologie k boji s nelegálním hazardem v online prostředí

Jde to, ale...Problémy a nedostatky v dosavadních postupech proti nelegálnímu hazardu

Zdlouhavý průběh správních řízení a blokace

Už dříve jsme se zmiňovali o několika konkurenčních výhodách, kterých požívají nelegální provozovatelé hazardních her proti provozovatelům legálním. Mají jednu velkou výhodu i vůči státu – jsou vždy o několik kroků napřed. To je způsobeno zejména tím, že **správní řízení, které je na konci korunováno zápisem nelegálního hazardního webu na blacklist, trvá průměrně půl roku.** Takže od doby, kdy je nelegální provozovatel nahlášen příslušnému úřadu, do doby, než dojde k faktické blokaci jeho stránek, má dotčený subjekt spoustu času. A umí ho velmi efektivně a rychle využít.

Vytváření zrcadlových stránek

Projevuje se to zejména vytvářením zrcadlových stránek, u kterých je za původní doménu připojováno nejčastěji další číslo z číselné řady (tedy např. www.nelegalnicasino1.cz, www.nelegalnicasino2.cz) a které již blokovány nejsou. Pro tyto subjekty pak není samozřejmě problém založit si stránky nové a již v průběhu řízení o blokaci je dostatečně dostat do povědomí hráčů právě například prostřednictvím reklamních webů.

Výše bylo uvedeno, že na Seznamu nepovolených hazardních her, tzv. blacklistu, který vede Ministerstvo financí, je aktuálně zapsáno 559 stránek s nelegálními hazardními hrami. Na tomto místě je třeba uvést, že **z toho 475¹³ zapsaných tvoří právě stránky zrcadlové.** Jedná se tedy o neustále se množící mutace identických webů, které takto velmi úspěšně celý institut blacklistu obcházejí. Reálně blokových subjektů může tedy být odhadem jen cca 80. Možnost vytváření nekonečných číselných řad, ve spojení s výše uvedenou délkou řízení o zápisu na blacklist, dává tušit, že zde by bylo na místě do budoucna uvažovat o podstatné změně celého systému. Do té doby má, bohužel, státní aparát svázané nejen ruce, ale i nohy, a nelegální provozovatelé mu bohužel zatím vždycky utečou.

¹³ Podle posledních údajů Asociace provozovatelů kurzových sázek

Neefektivní postih reklamních a propagačních webů

Pokud jde o reklamní weby, situace tam je ještě složitější. Blokovat je možné v současnosti totiž ze zákona pouze internetové stránky, kde je nelegální hazardní hra přímo provozována. **Reklama na nelegální hazard je sice zákonem zakázána, nicméně weby, které nelegální kasina propagují a hráče na ně přímo navádí, nemají české úřady možnost blokovat.**

Nutno poukázat na fakt, že hlášení reklamních webů propagujících nelegální hazard probíhá na základě spolupráce legálních provozovatelů formálně cca poslední rok. A za tu dobu nebylo s konečnou platností rozhodnuto o sankci ani u jednoho z cca 60 nahlášených reklamních webů. Navíc po složitém procesu dokazování, doručování mnohdy do ciziny apod., může být výsledkem sankčního řízení pouze finanční pokuta.

Nevymahatelné sankce u zahraničních firem

Velkou většinu v tuzemsku dostupných nelegálních kasin, stejně jako převážnou většinu propagačních webů, vlastní firmy, které mají svoje sídlo v některých z daňových rájů, jako například Curacao, Britské Panenské ostrovy, a půjdeme-li do Evropy, pak maximálně na Maltě či Kypru. Vymahatelnost finančních pokut ze zahraničí, zejména od zahraničních firem, v podstatě vůbec nefunguje.

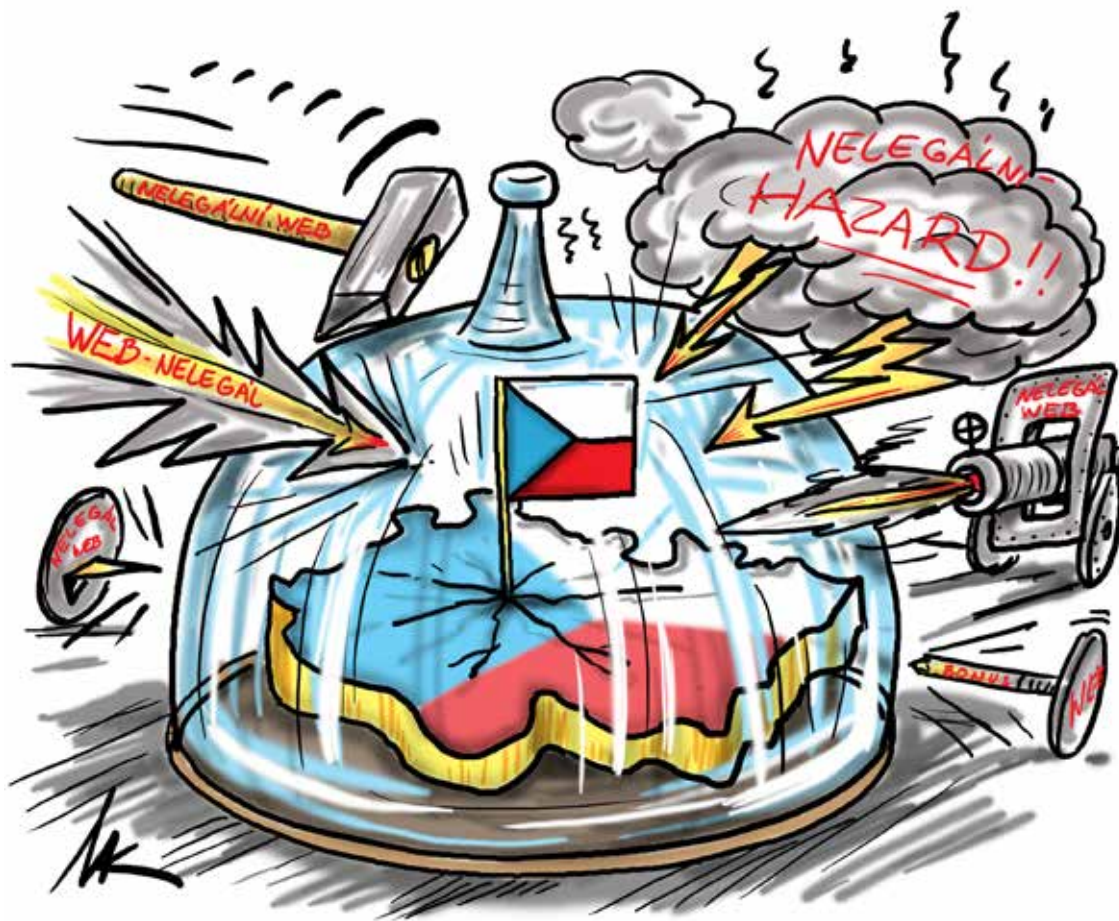
Zákonné a procesní překážky na cestě k efektivnímu potírání nelegálního online hazardu

Zcela logicky, po přečtení několika předchozích odstavců se každý oprávněně zeptá: proč? Ačkoli by se mohlo na první pohled zdát, že na vině je těžkopádná a laxní státní správa, zkušenosti ukazují, že problém leží ještě hlouběji, v základních právních předpisech a ve složitých procesních náležitostech těchto sankčních řízení.

Ačkoli je patrná snaha, ať již ze strany Ministerstva financí, tak ze strany příslušných celních úřadů, nelegální hazard aktivně řešit, státní správa naráží při svých snahách samozřejmě v první řadě na omezené možnosti kapacitní a technologické. Zdlouhavé a často bezvýsledné řízení je pak ale důsledkem primárně legislativního na-

stavení, kdy je příslušný úřad povinen postupovat striktně podle nastavených pravidel, počínaje pořizováním několikahodinových záznamů inkriminovaných stránek, provádění opakovaných kontrol s určitým časovým odstupem, stanovení dostatečných lhůt k vyjádření a uplatnění všech ostatních pravidel ze strany kontrolovaného subjektu.

Při posuzování povahy nelegálního webu s hazardními hrami je nutno navíc zkoumat a prokázat kritéria, která jednoznačně dokládají cílení na českého hráče – jde například o obsah stránek v českém jazyce, možnost vkladu v českých korunách. Pro účely blokace nelegálního webu je nutno například v každém jednotlivém případě provést registraci a uskutečnit kontrolní platbu. Pokud nejsou naplněny a prokázány prvky cílení, není vůbec možné nelegální web ze strany českých úřadů postihovat, a to i přes to, že je na našem území volně dostupný.

- Nová právní úprava by mohla, a měla, **zjednodušit blokování a postih nelegálního hazardu**
- Odklon **od cílení k dostupnosti** může přinést ČR efektivnější **ochranu proti nelegálním aktivitám** ze zahraničí
- Budou se blokovat všechny stránky s hazardními hrami, jež nemají povolení od Ministerstva financí
- Je zcela **nezbytné zavést možnost blokace reklamních a propagačních webů** – ty jsou hlavním informačním kanálem, kterým dochází k obcházení současného systému a lákání nových hráčů
- Umožnění blokace reklamních webových stránek nabízející odkazy na nelegální weby, by výrazně přispěl k omezení nelegální online nabídky hazardních her
- V sousedním **Polsku** díky tomuto systému bylo dosud zablokováno **27 900 nelegálních** hazardních webů, v ČR pro srovnání **pouze 559**
- **Bez zjednodušení procesu kontroly** nelegálních webových stránek **nepřinese odklon od cílení k dostupnosti žádnou změnu**

BUDOUCNOST BOJE PROTI NELEGÁLNÍMU HAZARDU

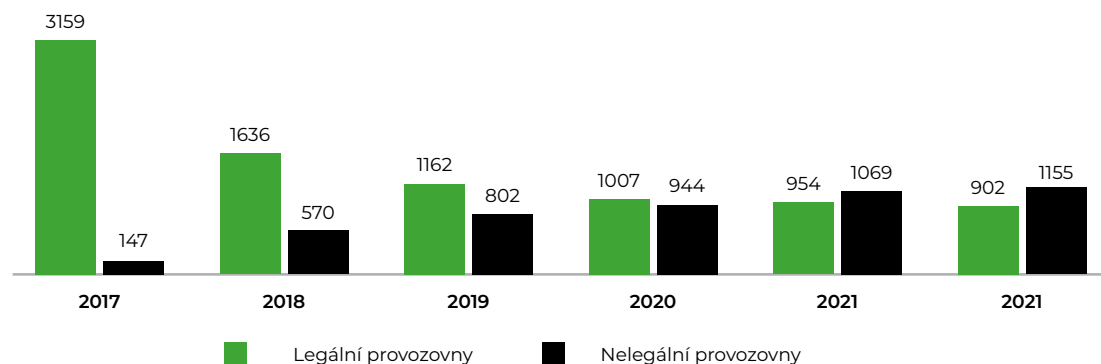
Budoucnost potírání kamenných černých heren

Ve vztahu k efektivnímu omezování nelegálních herních zařízení je nezbytné zintenzivnit postih konkrétních osob, které sice nejsou po formální stránce provozovateli těchto herních zařízení, ale bezprostředně se na jejich provozování podílejí, a to zejména tím, že dobrovolně umístí tato zařízení do svých prostorů.

Mimo to je z pohledu omezení nabídky nelegálního hazardu v land-based prostředí nutné se zaměřit na jednu z hlavních příčin jeho vzniku, a tou je extrémní pře-regulovanost tohoto prostředí, kdy vedle velmi rigidní zákonné regulace je nutno vzít v potaz i regulaci lokální prostřednictvím obecně závazných vyhlášek obcí, jejichž prostřednictvím mohou obce zcela zakázat legální nabídku hazardních her na svém území, a to prakticky bez jakéhokoliv odůvodnění. Z pohledu obcí by pak mělo dojít k pochopení základní premisy, že **úplný zákaz provozování představuje pouze úplný zákaz legálního hazardu**, přičemž takový zákaz vede zcela logicky k posílení nelegální nabídky hazardních her, jelikož úplný zákaz provozování nemá prakticky žádný dopad z pohledu poptávky po hazardních hrách ze strany hráčů. Pro účinnou eliminaci nelegálního land-based hazardu je proto zcela zásadní, aby obce přistupovaly k regulaci hazardních her na svém území s mnohem větší mírou proporcionality a ponechaly, byť omezenou, možnost pro provozování legálních hazardních her. Tato změna přístupu na úrovni obcí pak bude významně ovlivněna tím, jak k dané problematice bude přistupovat i ÚOHS. Aktuální postoj ÚOHS, kdy sankcionuje obce za prakticky jakoukoliv snahu o přiměřenou regulaci hazardních her, vede zcela jednoznačně k tomu, že budou přistupovat k nulové toleranci hazardních her nikoliv kvůli nekontrolovanému rozmachu hazardních her na svém území, ale pouze s ohledem na riziko pokuty ze strany tohoto úřadu.

Důkazem o tom, že jednou z hlavních příčin vzniku a rozvoje nelegální nabídky hazardních her v land-based prostředí je právě extrémně rigidní celostátní a lokální regulace této oblasti, je i samotný vývoj počtu legálních herních prostorů a nelegálních heren odhalených celní správou, ze kterého je jednoznačně patrné, že **počet**

legálních herních prostorů klesl za posledních 10 let o více než 88 %, zatímco počet odhalených nelegálních heren neustále strmě narůstá.

S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že další zpřísnování regulace, a to ať už na celostátní úrovni, nebo ve formě rozšiřujících se celouzemních zákazů ze strany obcí, povede pouze k dalšímu nárůstu nelegálního hazardu v land-based prostředí.

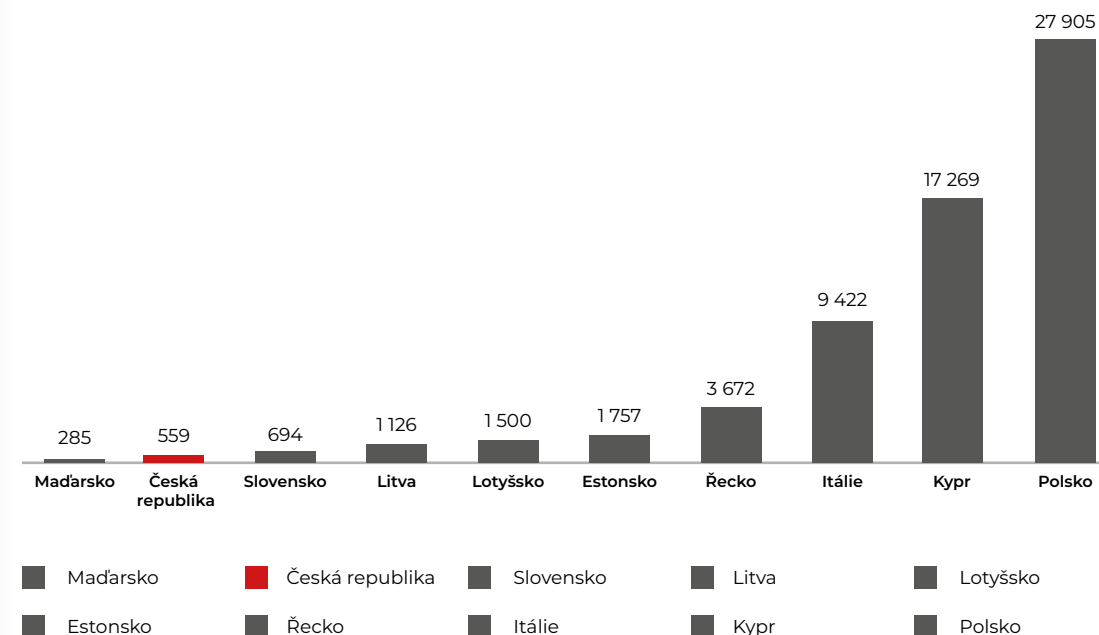
Od cílení k dostupnosti aneb vidina světlých zítřků?

Ačkoliv nelze upřít snahu jak Celní správě (která provádí kontrolu internetu), tak Ministerstvu financí (které vede správní řízení o blokaci), tato snaha bohužel naráží na komplikovanost právní úpravy, jež velmi obtížně definuje znaky cílení na osoby s bydlištěm na území ČR. Přidejme ještě zdoluhavé správní řízení, které zpravidla trvá mezi 3 až 5 měsíci, pokud vše běží hladce. Nelze se tedy divit, že nelegální provozovatelé jsou několik světelných let před státem a jeho represivním aparátem.

Jen pro představu, když dojdete na konec strastiplné a zdoluhavé cesty správního řízení a zveřejníte na blacklistu nelegální stránku, založí si provozovatel ve vteřině nový web, tzv. zrcadlovou stránku s doménou, která bude jen lehce odlišná. Doplněná o číslo, písmeno nebo jiný znak a vše může začít nanovo. A vaše motivace bojovat s větrnými mlýny je rázem na nule.

Proto je potřeba hledat inspiraci v zahraničí. Mezi evropské premianty, co se týče

blokování nelegálních stránek se dlouhodobě řadí Polsko. To stejně jako ČR od roku 2017 blokuje nelegální weby s hazardními hrami. Od zmíněného roku zablokovalo více než **27 900 stránek**. Jen pro srovnání **ČR něco málo přes 550**. I ve srovnání s dalšími evropskými státy si ČR nevede nejlépe.

Přehled zablokovaných stránek vychází z veřejně dostupných blacklistů jednotlivých evropských států. Čísla jsou aktuální k 13. 12. 2022.

V čem je rozdíl? V rychlosti, detailnosti kontroly a v délce správního řízení vedoucího k blokaci.

Pakliže provozovatel nemá povolení k provozování internetových her na polském území a jeho webová stránka na první pohled evokuje, že provozuje hazardní hry (jsou na ní nabízeny automaty, karetní hry apod.), je provedeno kompletní stažení obsahu webové stránky a její zaevidování, aby se k ní dalo zpětně vrátit. Není prováděna žádná zdoluhavá kontrola, registrace, natož zkouška, zdali se skutečně dá na webové stránce účastnit hazardních her.

Správní řízení vypadá v Polsku ve zkratce tak, že se žádné nevede. Nelegální webová stránka je zveřejněna na elektronické úřední desce a její provozovatel/vlastník má možnost se proti zápisu na blacklist odvolat. Pokud tak do několika dnů neučiní je jeho doména zapsána na blacklist. Odpadá tak složité a zdoluhavé správní řízení s firmami, jež mají povětšinou sídlo na některém z karibských ostrovů. Navíc, zkušenost z Polska je taková, že procento těch, kteří se odvolali, je naprosto mizivé.

Ministerstvo financí, vědomo si nezbytnosti změny, navrhuje po vzoru Polska nahrazení cílení dostupností. To znamená, že se nebudou dlouze posuzovat znaky cílení, ale **budou se blokovat všechny stránky s hazardními hrami, jež nemají povolení od Ministerstva financí k provozování hazardních her na území ČR.** To na jednu stranu přinese zpřehlednění, ale na druhou stranu ještě větší nápor na současný systém blokace. Neboť bude nutné blokovat i ty webové stránky, které v současné době na osoby s bydlištěm na území ČR necílí.

To je možná důvod, proč se Ministerstvo financí inspirovalo právě ve zmíněném Polsku, i co se týče procesu blokace. Pokud se podaří změnit legislativu, mělo by Ministerstvo financí na úřední desce zveřejnit informaci, že hodlá zablokovat nelegální webovou stránku. Provozovatel/vlastník bude mít pak 15 dnů na podání odvolání. Pokud tak neučiní, bude jeho stránka zapsána na blacklist a následně na území ČR blokována poskytovateli internetového připojení.

Tento postup je chvályhodný, neboť se ve většině případů rapidně zkrátí doba vedení blokačního řízení. Na druhou stranu se bohužel i zde najde černá kaňka. A tou je kontrola. Ministerstvo financí zřejmě ani do budoucna neuvažuje nad tím, že by upravilo proces kontroly. Ten samotný v dnešní době zabere několik měsíců a je značně náročný na lidskou práci. Pracovníci Celní správy se musí na každé stránce, kterou kontrolují, registrovat, převést peníze a zkusit si zahrát hry, a to celé natočit na video. Vznikají tak hodinové videozáznamy mapující stránky a pohyb celníků na nich, které následně přepisují do kontrolních protokolů. A tento proces u každé stránky po dvou měsících opakují, aby měli jistotu, že stránka naplňuje znaky cílení a nadále provozuje hazardní hry.

Obrovské množství dat pořízených z kontroly je použito nejen pro zablokování nelegálních webových stránek, ale zároveň pro řízení, ve kterém může být udělena nelegálnímu provozovateli pokuta. Proto je zde obava, aby byl dostatek důkazů k prokázání viny.

Při srovnání v boji s nelegálním online hazardem se jeví jako daleko účelnější blokování nelegálních webů před ukládáním pokut. A to proto, že vymáhání pokut z daňových rájů, karibských ostrovů a dalších podobných destinací je velmi náročné a výsledky naprosto mizivé.

Pakliže chceme efektivně bojovat s nelegálním hazardem, je kromě soustředění se na proces blokace potřeba upravit i proces kontroly, tj. maximálně jej zjednodušit. Zjistit a zaevidovat základní nezbytné informace, které jsou pro blokaci nelegální stránky nezbytné. Nejlépe nějakým automatizovaným systémem, jehož činnost by kontroloval úředník. Podobně jako je tomu v případě zmiňovaného Polska.

Pokud dojde ke zjednodušení procesu blokace, ale zůstali bychom u současného modelu kontroly, vznikl by český kočkopos. Což je značná škoda, neboť vytoužených světých zítřků bychom se nemuseli dočkat.

Dalo by se ještě něco zlepšit?

Jak tomu ve státní správě bývá, zákon přidělí úřadu kompetence, ale nástroje, kterými by je mohl vykonávat již nikoliv. Stejně tomu bylo v roce 2017, kdy byla kompetence blokování nelegálních webových stránek s hazardními hrami Ministerstvu financí zřízena. Nejenže nebyl k dispozici žádný sofistikovaný software, program na zaznamenávání pohybu po webové stránce, ale dokonce ani odpovídající výpočetní technika.

Nyní máme jedinečnou příležitost využít nabitě zkušenosti a při nastavování nového pohledu na nelegální hazard přijít se softwarovým řešením, které by umožňovalo identifikovat webové stránky s hazardními hrami, vytřídit ty, které nemají povolení, zbylé roztřídit podle priority (návštěvnosti) a stáhnout důležité informace o stránce, její historii a provozovateli.

Současné technologie nabízejí skoro až bezbřehá řešení. Neuronové sítě, které se postupem času učí tak, až svým pohybem simulují hráče nebo kontrolora. Jedná se o systémy, které by na základě vstupních informací dokázaly vyhledat nelegální stránku, porovnal ji se seznamem legálních provozovatelů, stáhly její kompletní obsah a všechny důležité informace o ní a o jejím provozovateli. Současně dokáží podle návštěvnosti uspořádat priority, které případy řešit přednostně. A tato automatizace může dojít až tak daleko, že systém simuluje hráče, vyplňuje registrační údaje, posílá platby na účet a ve výsledku si může i vsadit na některou z her.

Doporučení

Zásadní jsou ale finance. Pakliže je boj s nelegálním hazardem hlavní prioritou vlády pro oblast hazardních her, resp. prioritou v rámci Akčního plánu, měly by být na tento boj vyčleněny finance. Navíc, když ročně státu u nelegálního hazardu uteče 2,4 miliardy Kč. Zmíněným moderním systémem a vyčleněním více příslušníků Celní správy pro řešení této problematiky by se mohlo výrazně přispět ke zefektivnění boje s nelegálním hazardem. Což by se mohlo pozitivně projevit i na výši inkasa daně z hazardních her.

- Budoucnost úspěšného boje proti nelegálnímu hazardu je zejména v **nových technologiích**
- Je nutno hledat **softwarová řešení**, které dokáží **automaticky vyhledávat** a zdokumentovat nelegální aktivity
- Nabízí se možnost **využití umělé inteligence** a neuronových sítí a jejich využití kontrolními orgány
- V boji s nelegální reklamou je klíčová **spolupráce** s technologickými giganty **Google, Microsoft, Facebook** nebo **Seznam**
- Legální provozovatelé již první kroky na tomto poli učinili
- A jak na toto volání odpoví státní správa?

Blokace aplikací a reklamních webů

S nástupem moderních technologií sledujeme kromě zvýšeného zájmu o hraní hazardních her na internetu i další fenomén, na který bychom neměli zapomínat, a tím jsou aplikace. O reklamách na aplikace jsme se již zmiňovali. Jak proti nelegálním aplikacím účinně bojovat?

Aplikace si uživatelé stahují do svých mobilních zařízení prostřednictvím „obchodů“, jako jsou AppStore nebo Google Play. A mohou je používat kdekoli, kde mají své mobilní zařízení s přístupem k internetu. Stanovení povinnosti subjektů znemožnit stažení nelegálních aplikací, jež zmíněné obchody provozují, se proto jeví jako jasná volba. Znemožněním stažení aplikací sice nebudou ochráněni hráči, kteří si aplikaci již v minulosti stáhli, ale nikdo další si ji již v budoucnu nestáhne. Bude tak ochráněna alespoň nastupující generace hráčů a zejména pak děti a mladiství. Reklamní weby jsou hlavním informačním kanálem, jak se hráči dozví o webové stránce provozující hazardní hry. Právě pomocí reklamních webů, kde si mohou o online kasinu přečíst recenzi, zkušenosti jiných hráčů a kliknout na odkaz, se nejčastěji hráči dostávají na nelegální webové stránky. **Umožnění blokace reklamních webových stránek nabízející odkazy na nelegální weby** je další stěžejní dílek mozaiky, jež **by výrazně přispěl k omezení nelegální online nabídky hazardních her.**

Spolupráce se společnostmi Google a Seznam

Řada témat týkajících se nelegálního hazardu potažmo reklamy na něho se střetává se společnostmi typu Google a Seznam. Dnes a denně je možné vidět nelegální hazard v organickém vyhledávání nebo zejména pak v placených produktech od zmíněných společností.

Proto by s těmito společnostmi měl zejména stát vést dialog a společně hledat takové řešení, které by současný stav zlepšilo. Pravidla zmíněných společností jsou na nelegální provozovatele jednoduše krátká.

Zatímco legální subjekty v oblasti hazardních her musí procházet dlouhým ověřením, dokládat řadu dokumentů, povolení a jejich reklamy jsou i s ohledem na čes-

ký jazyk dlouho schvalovány, v případě nelegálních provozovatelů je to přesně naopak. Ty zneužívají jakýchkoliv skulin, které jim systém umožňuje. Uvádí záměrně nepřesné nebo nepravdivé údaje. Čímž maskují, že podnikají v oboru hazardních her. Jejich reklamy podléhají tudíž nižší kontrole a jsou rychle zveřejněny. Jakmile to společnosti Google nebo Seznam odhalí, je už pozdě. A co nelegálnímu provozovateli hrozí? Pouhé zablokování účtu. Nový si založí pod novou identitou a pokračuje ve své činnosti dál.

Institut pro regulaci hazardních her v tomto směru navázal spolupráci se společností Google, která má zájem současný stav řešit. Ačkoliv nepůjde tento negativní jev s ohledem na rozsáhlost internetu úplně eliminovat, je zde snaha hledat pozitivní zahraniční příklady, kterými bychom se mohli v České republice inspirovat. Tato iniciativa Institutu pro regulaci hazardních her by však neměla být osamocena a v tomto směru by měl být aktivní zejména stát.

Na hraně, víte, co vaše děti hrají?

Psal se rok 2018, když nejen světem video her poprvé výrazně otřásl „loot boxy“. Tajemné bedny, kufry nebo, chcete-li, truhly jsou specifickým typem mikrotransakcí ve videohrách, při kterých se nakupuje za reálné nebo virtuální peníze náhodný virtuální předmět. Získaný předmět může hráč dále využívat ve hře nebo jej zpeněžit. Loot boxy tak vykazují stejné znaky jako hazardní hry – vklad, náhoda a výhra.

Právě jejich podobnost hazardním hrám a dostupnost dětem a mladistvým vyvolala u odborné veřejnosti nemalé obavy.

Loot boxy nejsou nezbytné k tomu, aby bylo možné hrát hry, ve kterých se objevují. Ale jejich obsah může být zejména pro děti velmi lákavý. Získání „legendárního skinu“ z loot boxu Fortnite může být významným symbolem statusu. Loot boxy ve hře FIFA zase mohou odemknout vynikající fotbalisty.

Jen málo her odhalí, jak často je možné „vyhrát“ cennější předměty. Naopak mnoho her využívá psychologické techniky vypůjčené z hazardního průmyslu, které „pobízejí“ hráče, aby utráceli své peníze. Zahraniční výzkum zjistil, že mladší děti byly těmito metodami obzvláště zranitelné.

Pakliže jste se dosud s loot boxy osobně nesetkali, věřte, že vaše děti rozhodně neminuly. Z posledních dat, které shromáždili vědci z univerzit v Plymouthu a Wolverhamptonu vyplývá, že **téměř 60 % všech her určených pro mobilní zařízení je obsahuje**. Ještě více šokující zjištění je, že **56 % mobilních her obsahujících loot boxy je považováno za vhodné pro děti od 7 let a dokonce 93 % je považováno za vhodné pro děti ve věku alespoň 12 let**. Alarmující pak je, že přes **40 % dětí nějaký loot box za poslední měsíc zakoupilo a otevřelo**.

Pro vývojářské firmy se jedná o velmi lukrativní byznys. Celosvětově bylo provedeno více než 1,8 mld. instalací her s loot boxy. Celkové tržby ve videoherním průmyslu v roce 2020 dosáhly 159,3 mld. USD a každoročně se zvyšují. Nezanedbatelnou část tvoří příjmy od rizikových jedinců (pravděpodobně mezi ně patří lidé s problémy s hazardními hrami, závislí na hraní videoher nebo děti) za nákupy loot boxů nebo skinů.

Valná většina odborníků se shoduje, že existuje spojení mezi loot boxy a problémovým hraním hazardních her. Jsou jasným hybridem mezi hracími automaty a balíčky sběratelských karet. Jednoduše vykazují znaky hazardu, a proto by měly být regulovány na úrovni hazardních her.

Ve světle těchto závěrů byla s cílem ochránit děti a mladistvé v mnoha státech zahájena legislativní debata o tom, zdali by se loot boxy neměly považovat za „hazardní hry“. Například v Belgii a Nizozemsku již považují loot boxy za nelegální formu hazardu. Velká Británie používání loot boxů také zakázala. Ale pouze v případě, že jejich obsah lze prodávat mimo samotnou videohru. Jiné země, jako je Čína a Jižní Korea, vyžadují zase od vývojářů, aby zveřejnili šance na výhru ceny.

ČR se v roce 2018 stala jedním z tehdy patnácti signatářů mezinárodní dohody o spolupráci v oblasti internetových her, které stojí v šedé zóně mezi počítačovými hrami a ilegálním hazardem. Ta zahrnuje i zmiňované loot boxy. Bohužel od té doby u nás k posunu, jež by ochránil rizikové skupiny před loot boxy, nedošlo.

Tedy až do letošního roku, kdy dTest společně s dalšími 19 evropskými spotřebitelskými organizacemi ze 17 zemí vytáhl proti loot boxům do boje. Jejich společným cílem je zakázat loot boxy v případě, že k hrám mají přístup nezletilí.

Doporučení

Stát se na jedné straně snaží ochránit všechny rizikové skupiny před možnými negativními dopady hazardních her tím, že stanovuje přísná pravidla pro jejich provozovatele. I oni sami však dělají vše proto, aby ochránili rizikové skupiny od vzniku rizikového nebo dokonce patologického hraní. A to i nad rámec zákona v rámci seberegulačního projektu Zodpovědného hraní.

Na druhé straně si stát buduje mladou generaci hráčů, jejichž návyky mohou posléze dospět i v patologické hráčství. Proto by měl stát, po vzoru zahraničí, stanovit loot boxům jasné mantinely. Jinak by se mohlo stát, že vynaložené úsilí a pokrok, jehož bylo v hazardních hrách dosaženo, přijde vniveč.

Nelegální hazard na Facebooku

S nelegálními formami hazardních her je možné se setkat i na sociálních sítích. Jedním z málo známých, ale o to více oblíbených příkladů, zejména u maminek na mateřské dovolené, je tzv. dipování. To je ve skutečnosti nelegální forma loterie.

Jak dipování funguje?

Dipování se objevuje v různých uzavřených skupinách na sociálních sítích, do kterých se další noví členové dostanou pouze na pozvání. Celý „kolotoč“ začíná, když správce nebo správkyň uzavřené skupiny zveřejní obrázek či příspěvek zboží nebo hotovosti, kterou je možné vyhrát. Následně vypíše počet losů (tzv. dipů) označených číselnou řadou, které je možné si zakoupit. Cenu jednoho dipu a způsob zaplacení za zakoupené dipy určuje opět ten, kdo příspěvek zveřejnil. Po jejich zakoupení se už jen čeká na slosování. To nejčastěji probíhá prostřednictvím aplikace nebo nějakých na internetu běžně dostupných losovadel. Slosování je často nahráno a následně zveřejněno v komentáři pod příspěvkem. Tomu, jehož číslo padlo, je pak zaslána „výhra“. Sumu, kterou autor dipování od účastníků získá, daleko přesahuje možnou výhru.

Jak to tak bývá, účastníci si často nejsou vědomi toho, že dělají něco nelegálního. Mají to jako zábavu, povyražení. Ale najdou se i tací, kteří si na tom postavili živobytí a nabízejí velmi hodnotné ceny nebo je frekvence dipování tak velká, že svým objemem mohou konkurovat malému provozovateli.

Takové Ministerstvo financí ve spolupráci s Celní správou postihovalo. Dokonce ty obzvláště závažné případy byly řešeny i Policií. A byly uloženy nemalé pokuty.

A co sázkové poradenství?

Zde se pohybujeme opět na hraně. Ponechme stranou samotný institut sázkového poradenství a jeho povahu a možný přínos pro hráče. Každopádně i touto cestou dochází převážně ke klamání uživatelů a podvodným jednáním.

Pohybuje se zde mnoho subjektů, které se snaží v podstatě jen za nic vytáhnout peníze z kapsy spotřebitelů. V zásadě se v první řadě jedná o subjekty, které většinou neuvádí ani základní náležitosti, které by měl každý legální byznys splňovat. V první řadě často není nikde uvedeno sídlo provozovatele takové služby, chybí všeobecné obchodní podmínky i zásady ochrany osobních údajů. Typickou praktikou jsou pak například zaručené informace a tipy na dohodnuté zápasy, tzv. fixed match. Není žádná jistota, jak konkrétní utkání skutečně dopadne, a pokud někdo nabízí zaručený, a samozřejmě placený tip, jedná se prakticky jistě o podvod.

Placené tipy na sázení nejsou výslovně zákonem zakázány. Už proto představují lákavý prostor pro podvodné praktiky, před kterými lze v každém případě varovat. Jedná se o velice rizikové služby, jejichž společným základním problémem je skutečnost, že zde neexistuje žádná garance a důvěřivý uživatel může přijít o velké sumy peněz.

Bezplatné sázkové poradenství se často účastní na propagaci nelegálních online provozovatelů hazardních her, kdy závěrem tohoto poradenství je uvedení nelegálního provozovatele kurzových sázek, kde je tímto poradenstvím doporučeno vsadit rozebíraný zápas.

RÉSUMÉ

Pokud byste se zeptali lidí, co považují za nejpálčivější celospolečenský problém dneška, nelegální hazard by se pravděpodobně příliš vysoko v žebříčku neřestí a neduhů neumístil. Na první pohled jde o fenomén, jehož dopady se často bagatelizují. Při bližším zkoumání je však zřejmé, že k tomuto zlehčování není bohužel racionální důvod a strašák nelegálního hazardu u nás nabývá na síle.

Černý hazard v České republice v posledních letech bohužel kvete. Je to logické. Čím přísnější regulace, tím silnější je motivace kriminálních subjektů (a bohužel i hráčů) vyhnout se přísným pravidlům a omezením a zahrát si i mimo nalajnované a nasvícené hřiště. Zahrát si tam, kde platí vlastní pravidla, ne ta, která nastavuje ten hloupý a od reality odtržený rozhodčí.

V České republice bylo za posledních šest let **odhaleno více nelegálních heren, než kolik je aktuálně provozováno těch legálních.** A nelze si naivně myslet, že Celní správa odhalila všechna na černo provozovaná doupata. Už to je samo o sobě alarmující.

V anonymním a obtížně kontrolovaném prostředí internetu je situace snad ještě horší. **Více než 50% odkazů při zadání klíčových slov do internetových vyhledávačů vede na nelegální internetová kasina a herny.** Vystavení uživatelů internetu nelegální nabídce je přímo enormní. Z průzkumu mezi hráči vyplynulo, že **47% hráčů v posledním roce hrálo u nelegálních provozovatelů na internetu.** Téměř každý druhý!

Je pokrytecké tvářit se, jak chráníme mladistvé a osoby před rizikem rozvoje patologického hráčství pomocí rejstříků vyloučených osob, limitů a povinných sebeomezení, když téměř polovina hráčů hraje na úplně jiném hřišti. Na hřišti, kde se neřeší věk, ani to, zda hráč vykazuje znaky problémového hraní. Stát by měl přestat zavírat oči a dělat, že tento problém není. Pokud by se tak nedělo z upřímné snahy ochránit mladistvé a zranitelné, tak aspoň z ryze pragmatických důvodů – ekonomických. Nelegální provozovatelé odnesou z kapes českých hráčů každoročně **6,6 miliardy Kč.** Stát a obce přichází o **2 miliardy Kč na daních** každý rok.

Jak s tímto problémem bojovat? Nápadů a doporučení jsme uvedli na předchozích stranách. Nic v této knize nemá působit jako školometská kritika státních institucí podílejících se na potírání nelegálního hazardu. Jsme přesvědčeni o tom, že se ve stávajících mantinelech snaží dělat maximum. Jde spíše o to, jak tyto výchozí omezující podmínky změnit. Jak upravit zákony a posílit pravomoci, kapacity a vybavení Celní správy tak, aby se věta z Programového prohlášení vlády: „Tvrdě zakročíme proti nelegálnímu hazardu.“, nestala jen prázdnou floskulí, ale skutečně realizovaným programem. Nejen kvůli dodatečným příjmům veřejným rozpočtům, ale především kvůli upřímné snaze ochránit mladistvé před účastí na hazardních hrách a ty zletilé přesměrovat na hřiště, kde existují pravidla, která jim pomohou mít své hraní pod kontrolou.

ISBN 978-80-11-02687-5

9 788011 026875